

Proglasitev irske republike. Ustaja se vedno bolj širi.

REPUBLIKA JE BILA PROKLAMIRANA NA VELIKONOČNI PONEDELJEK. — PO DUBLINSKIH ULICAH SE VRŠE NEPRESTANO VROČI BOJI. — USTAJEM JE BAJE ZAČELO PRIMANJKOVATI MUNICIJE. — OBSTRELJEVANJE DUBLINA. — GROFICA MARKIEWICZ VJETA. — PROVIZORIČNI PREDSEDNIK SE BAJE VDAL VLADNIM ČETAM. KAJ SE BO ZGODILO Z ZAROTNIKI?

London, Anglija, 29. aprila. — Danes so sporočili iz Dublina, da se je Peter Pearce, provizorični predsednik irske republike, vdal vladnim četam in da so vstaji začeli odlagati orožje. Isto poročilo tudi naznanja, da je postopno poslopje, v katerem je bil vstajski glavni stan, pogorelo do tal.

V Dublinu je razdejanih kakih 500 hiš. Veliko poslopij je v plamenu. Danes so počestni boji dosegli svoj vrhunec. Skoraj vse glavne ceste so bile pokrite z mrličmi in konji. Vstaji imajo na razpolago kakih 2,000 mož.

Časnikarski poročevalci S. B. Cave poročajo: Dublin, Irsko, 29. aprila. — Danes mi je prišel v roko časopis, katerega izdajajo vstaji. Časopis se imenuje "Irish War News". Pod glavo je zapisano z debelimi črkami: "Prvi republikanski časopis". Dotična številka je bila izdana 26. aprila 1916.

Na prvi strani je bila proklamacija irske republike in članek: "Če bi Nemci osvojili Anglijo".

Provizorično vlado tvorijo sledeči možje: Thomas I. Clarke, Spence McDowell, P. H. Pearce, James Connolly, Thomas McDoonan in James Plunket.

Ob poldnesetih zjutraj je izdal generalni poveljnik P. H. Pearce sledečo izjavo:

— Irsko republiko je bila proklamirana na velikonočni ponedeljek, 24. aprila ob dvanajstih popoldne. Takoj zatem so republikanske čete zasedle mesto.

Ustaja se širi po celi deželi. Povsod se vrše spopadi med vladnimi in republikanskimi četami.

London, Anglija, 30. aprila. — Vlada je danes uradno razglasila, da je vstaja na Irskem zadušena. Vstaji imajo v rokah še tri dele glavnega mesta. Vzdržati se ne bodo mogli dolgo časa, ker so jih vladne čete popolnoma obkrožile. Generalni poveljnik in provizorični predsednik Pearce je ranjen in vjet.

Peter Pearce, ki je bil izvoljen za provizoričnega predsednika republike, je izdal danes sledečo proklamacijo:

— Da bi se preprečilo nadaljnjo klanje neoboroženih in da bi ostali pri življenju naši prištasi, kateri so obkroženi, so sklenili člani provizorične vlade, da se brezpogojno udajo. Poveljnikom se bo naročilo, da morajo vse republikanske čete odložiti orožje.

Kaj se bo zgodilo z onimi vstaji, ki so vjeti, se dozdaj še ni moglo dognati. Angleško vojno sodišče bi jih praj lahko obkrožilo na smrt, toda to se najbrže ne bo zgodilo, ker bi si v tem slučaju vlada nakopala še večje sovražstvo.

Gotova stvar je, da je začelo vstajem primanjkovati municije. Ker je ves promet prekinjen, je tudi živila začelo primanjkovati.

Neko drugo poročilo se glasi:

— V Dublinu se ni pripetilo ničesar posebnega. Po ostalih mestih se vrše neprestano demonstracije. Precej časa bo prešlo, predno bo vladi mogoče revolucijo popolnoma zatreti.

Vladne čete so vjele 707 oseb, med katerimi se nahaja tudi grofica Markiewicz.

Dublin, Irsko, 30. aprila. — Poveljnik nekega angleškega kanonskega čolna je dobil povelje, da mora takoj odpluti pred Dublin. Ko so začeli mornarji z žarometi obsvetljivati mesto, je prebivalstvo vse preplašeno begalo sementarija. Kanonski čoln je oddal par strelcov, ki pa niso povzročili nobene posebne škode.

Naslednji dan je dospelo v pristanišče še več bojnih ladij, ki so obstreljevale postojanke ob južnem bregu reke.

London, Anglija, 30. aprila. — Lord Wimborne je rekel, da bo revolucija na Irskem tekom nekaj dni že popolnoma zatrita.

Vstajem ne bo preostajalo drugega kakor vdati se.

Izobljane plače.
Charleroi, Pa., 30. aprila. — S prvimi majem bodo delavci dobili za deset odstotkov višje plače v Monessen napravah, ki so last Pittsburgh Steel Co.; tako je večeraj naznanilo vodstvo družbe. Zdjajo bodo imele delavci 25 centov na uro; in to je drugo priboljšanje letos. Povišali bodo tudi delavcem v drugih napravah.

Danielson, Conn., 30. aprila. — Družbe: Quinnesbaug Co. v Danielsonu, Wauregan Co. v Waureganu in Attawauhan Co. bodo s prvimi majem priboljšale plače svojim delavcem. Až koliko, do zdaj še ni znano. Te družbe so pred osmimi tedni priboljšale za pet odstotkov. — Domneva se, da bo tem družbam sledila tudi Danielson Cotton Co.

Stavke.

V Pittsburghu bodo zastavkali železničarji. — Strojniki v Youngstownu ravno tako. — Stavke v New Yorku.

Pittsburgh, Pa., 30. aprila. — V ponedeljek zjutraj je ustavljena vožnja vseh cestnih železnic v Pittsburghu in okolici. Ker se zastopniki železniških delavcev in zastopniki družbe niso mogli sporazumeti glede delavskih zahtev, je T. J. Ward, predsednik unije železniških delavcev, razglasil stavko, ki prične od polnoči med 29. in 30. aprilom.

Župan Joseph O. Armstrong, si je na vse načine prizadeval, da bi stavko prekršil, toda ni imel uspeha, ker družba ni hotela ugoditi delavcem.

V gledališču "Lyceum" so imeli delavci seje in sklenili stavkati toliko časa, da se jim ugodi.

Youngstown, Ohio, 30. aprila. — V ponedeljek bodo najbrže zastavkalo 5000 mož v tem mestu. Pri sebi strojniške unije so sklenili delavci vstrajati pri svojih zahtevah. Zahtevajo najmanj 50 centov na uro in osemurno delo. S tem bo prizadevali več družb, med drugimi tudi sledeče: William Tod Co., United Engineering & Foundry Co., Automatic Sprinkler Co. in Trussed Concrete Steel Co.

Zastavkalo bo tudi 500 delavcev v McGraw Tire & Rubber Co. v Palestine, Ohio; ostalih 1400 delavcev in delavki je pa družba odločila, — Zahtevajo boljše plače in osemurno delo.

V newyorškem pristanišču bodo danes ob šestih uri zastavkali vsi strojniki na ladjah. Zahtevajo priboljšanje plač, česar jim pa družbe ne morejo privoliti. S tem bo prekinjen skoro ves promet v newyorškem pristanišču, kjer leži najza \$25,000,000 streljiva, sladkorja, hrane in drugih potrebščin, ki so namenjene zaveznim državam. — Delavci upajo, da bodo s svojimi zahtevami prodrli, ker družbam ne bo lahko dobili drugih delavcev te stroke, če bodo prav oglaševali po celi deželi.

Po vzgledu newyorških strojnikov je zastavkalo tudi več delavcev v Newton Creeku in drugih bližnjih lukah.

"The Cloak, Suit and Skirt Manufacturer's Protective Association", ki je zavrnila župana Mitchela kot posredovalca med njo in delavci ter spodbila iz delavnice nad 30,000 krojačev in šivilj, je izdala v soboto neko izjavo, v kateri kritizira župana in Jacob H. Schiffa, ker sta poskušala sklicati sejo, ki bi bila gotovo v korist delavcev.

Gospodarji in stavkarji so imeli seje; oboji so sklenili vstrajati na svojih stališčih. — Krojači se bodo danes udeležili krojaškega spreveda.

So jim ugodili.

Syracuse, N. Y., 30. aprila. — Gospodarji različnih krojaških delavnic so svojim delavcem privolili skrajšanje delavnega časa na osem ur.

Strojnikom pa, ki se potegujejo za isto, dozdaj še ni bilo ugodeno. Stavkarji ne pričakujejo, da bodo družbe kmalu privolile, toda pri današnji seji so sklenili vstrajati.

Brown-Lipe-Chapin Co. je svojim stavkajočim delavcem poslala pisma, v katerim jim grozi, da bodo odpušteni, ako se ne vrnejo do ponedeljka na delo.

Usnarji zaštrajkali.

Usnarji, ki pripadajo Leather Workers International Union, so večeraj sklenili zastavkati. Zahtevajo skrajšanje delavnega časa. Najbolj je prizadeta Paris Leather Goods Co. v New Yorku.

Angleške izgube.

London, Anglija, 29. aprila. — Angleške izgube v mesecu aprilu so bile sledeče: 1255 častnikov in 19,256 mož.

Brezplačno

dobe vsi naši naročniki v Pennsylvaniji knjižico "Nova postava na ponedeljske delavce v Pennsylvaniji." Spisal jo je knjižico Knjižnica, Univerzitetni knjižnik.

Kut-el-Amara.

Turkom se je vdalo 9000 Angležev. — Posadka je bila zadnje dni brez živila in municije.

London, Anglija, 29. aprila. — Danes je bilo uradno razglašeno, da se je angleška armada pod poveljstvom generala Townshenda, ki je bila že od meseca decembra v trdnjavi Kut-el-Amara, vdala. Predno so se vojaki vdali, so uničili vse topove in drugo orožje. Uradno poročilo se glasi: Po 143 dni trajajočem odporu, ni generalu Townshendu kazalo drugega, kakor vdati se. Posadka je tvorila 3000 Angležev in 6000 Indijcev.

Berlin, Nemčija, 30. aprila. — Vojno ministrstvo razglasi: Posadka Kut-el-Amare se je vdala. — Turki so vjeli preko 13,000 vojakov.

Berlin, Nemčija, 30. aprila. — Pred kratkim je bilo sporočeno iz Turčije, da je začelo angleškim vojakom v Kut-el-Amari primanjkovati živila. Ker si posadka drugače ni mogla pomagati, so ji dovolili angleški zrakoplovci živila in municijo. — Proti trdnjavi je prodirala močna angleška posadka, katero so pa Turki ustavili in jo na par mestih celo pogladi nazaj. Kut-el-Amara leži 105 milj jugovzhodno od Bagdada.

Koliko Angležev se je bilo izkrcalo meseca novembra v Perzijskem zalivu, se dozdaj še ni moglo dognati. — Nekateri pravijo, da jih je bilo 50,000 do 60,000. — Padee Kut-el-Amare je za Turke zelo velikega strateškega pomena. S tem je Angležem zaprt vzhodni vhod v Perzijski zaliv.

Verdun.

Pariz, Francija, 30. aprila. — Iz današnjega popoldanskega poročila je razvidno, da se je vnela južno od Lassigny vroča artilerijska bitka, ki pa še dozdaj ni končana. Nemci so z vsa silo obstreljevali naše postojanke pri hribu Le Mort Homme. Zvečer smo zasledili nek nemški strelni jarek ter zaplenili precej municije in vjeli 53 mož.

V Vogežih so prodrli Nemci do naših strelnih jarkov pri Tete de Paux.

Pozor pošiljatelji denarja!

Tekom vojne smo odpisali hraničnicam, posojilnicam ter posameznim osebam na KRAJNSKO, STAJERSKO, ISTRSKO, KOROŠKO, HRVATSKO, in druge kraje v AVSTRO-OGERSKI blizu 7 milijonov kron. Vse te pošiljave so dospеле v roke prejemnikov ne tako hitro kakor prej v mirnem času, toda zanesljivo. Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom, ali znancom, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order" ter priložite Vaš natančen naslov in naslov osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:		K.		K.	
5....	.90	120....	17.40	50....	7.40
10....	1.60	130....	18.50	55....	8.15
15....	2.35	140....	19.30	60....	8.85
20....	3.05	150....	21.75	65....	9.60
25....	3.80	160....	23.20	70....	10.30
30....	4.50	170....	24.65	75....	11.05
35....	5.25	180....	26.10	80....	11.75
40....	5.95	190....	27.55	85....	12.50
45....	6.70	200....	29.00	90....	13.20
50....	7.40	250....	36.25	100....	14.50
55....	8.15	300....	43.50	110....	15.95
60....	8.85	350....	50.75		
65....	9.60	400....	58.00		
70....	10.30	450....	65.25		
75....	11.05	500....	72.50		
80....	11.75	600....	87.00		
85....	12.50	700....	101.50		
90....	13.20	800....	116.00		
95....	14.50	900....	130.50		
		1000....	142.50		

Ker se zdaj cene denarja skoraj vsak dan zmenjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. Včasih se bo zgodilo, da dobi našelovec kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dospel na repad pomeni, da par dni kasneje in med tem, ko dobi našelovec list v roko, se pri nas cene menijo še večkrat spreminjati.

TVRDEKA FRANK SAKNER, 22 Cortlandt St., New York, N. Y.

Z Balkana.

Grška je malo bolj odločno nastopila proti zaveznikom. — Angleži so vjeli nemškega konzula.

Solun, Grška, 30. aprila. — Močan oddelek angleške kavalarije je ustavil grški osebni vlak, ki je vozil iz Seresa v Dramo. Na vlak se je nahajal tudi nemški konzul. Angleški vojaki so ga vjeli in ga privedli v Solun. — Angleško vojno sodišče ga je obtožilo špionaže.

Berlin, Nemčija, 30. aprila. — Tukajšnje časopisje je dobilo iz Aten poročilo, da je poveljnik angleških čet v Solunu, general Mahon, prosil kralja Konstantina, da bi ga sprejel v avdienco.

Grška vlada mu je odvrnila, da kralju ni mogoče govoriti s poveljnikom, posebno zato ne, ker hoče razpravljati z njim o diplomatičnih zadevah.

Atene, Grška, 30. aprila. — Grški ministrski predsednik Skuludis je izjavil, da Grška pod nobenim pogojem ne bo dala zaveznikom svojih železnic na razpolago, da bi z njimi prevažali srbske čete iz Albanije v Solun.

Grška rajši razstrelila vse mostove in razdene železniško progo, kot da bi dala zaveznikom to dovoljenje.

Pariz, Francija, 30. aprila. — Ob macedonski meji se vrše neprestano spopadi med našimi in bolgarskimi vojakmi. Večkrat se prihod, da Bolgari prekorajajo grško mejo, toda Francozi in Angleži jih vedno zapade nazaj.

Glavno ulogo igrajo zrakoplovci, ki napadajo razna sovražna mesta in sovražne tabore.

Napad na Verono.

Rim, Italija, 30. aprila. — Sovražni zrakoplovci so se pojavili nad Verono in jo začeli obstreljevati. Bombe niso povzročile skoraj nikake škode. Ko so stopile naše baterije v akcijo, so se zrakoplovci umaknili.

Mehika.

Obrigon se je s Scottom in Funstonom popolnoma sporazumel. — Carranza bo dal pomoč ameriški ekspediciji. — Boji z Villisti.

El Paso, Tex., 30. aprila. — Pri konferenci v Juarezu so se Obrigon, Carranzov vojni minister in ameriške generala Scott in Funston, popolnoma sporazumeli. Obrigon ni zahteval, da se morajo ameriške čete odpoklicati, pač pa je izrazil želje svoje vlade, da bi se jih čimprej odpoklicalo; to pa vsled tega, ker se mehiško prebivalstvo razburja. Povdarjal je, da imajo čete Carranzove vlade kontrolo čez celo situacijo in da bodo sami ujeli Villo.

Funston in Scott sta Obrigonu povedala, da bodo Združene države svoje vojaštvo odpoklicale takoj, ko bodo prepričane, da bo Carranza res imel cel položaj pod kontrolo. Zahtevala sta tudi, da Carranza pošlje Pershingu večje oddelke vojaštva in mu pomaga pri lovu na Villo; dalje mora mehiška vlada dati ameriški ekspediciji na razpolago vse železnice, po katerih bodo mogli dobivati potrebščine.

General Obrigon je obljubil ugoditi vsem ameriškim zahtevam. Pripomnil je tudi, da je ujetje Vile v večjem interesu za Mehiko kot za Združene države. Carranzova vlada ima pripravljenih 75,000 mož, katere bo takoj poslala na lov, kakorhitro bodo z vsem potrebnim preiskrbljeni.

Perahingov glavni stan, 30. apr. Tekom preteklega tedna smo imeli z večjimi oddelki banditov par bojev, v katerih smo bili vedno mi zmagovalci. V četrtek je kolonel Dodd s svojim oddelkom zapodil 250 mož broječo bando. Naše mnenje je, da s temi ni Villo, temveč, da je on že naprej. Sedaj se nahajamo v Namiquipi. Zadnji čas se je v našem ozadju nabralo več Carranzovih čet, ki se pa prijateljsko obnašajo napram nam. Naše čete so v dobrem stanju in pri najboljši volji.

Nemčija bo tekom tega tedna odgovorila na noto Zdr. dr.

IZ WASHINGTONA POROČAJO, DA JE NEMŠKI CESAR PRIPRAVLJEN, UKLONITI SE ZDRUŽENIM DRŽAVAM IN IZPOLNITI VSE NJIHOVE ZAHTEVE. — ODGOVOR NA NOTO BO DOSPEL V NAJKRAJŠEM ČASU. — AMERIŠKI POSLANIK GERARD SE JE VRNIL V BERLIN. — MNENJE NEMŠKEGA ČASOPISJA. — SPOR SE BO PORAVNAL MIRNIM POTOM.

Washington, D. C., 30. aprila. — Nemška vlada bo v najkrajšem času odgovorila na noto, katero so ji poslale Združene države.

Danes ni dobil državni department nobenega poročila od ameriškega poslanika Gerarda. Najmanj 48 ur bo poteklo, predno bodo uradniki ameriškega poslanništva sifrirali noto in predno jo bodo v državnem departmentu zopet dešifrirali.

Nek uradnik, ki je vedno ustrajal na stališču, da bo prišlo do vojne med Združenimi državami in Nemčijo, je danes izjavil, da se bo spor mirnim potom poravnal in da se bo nemška vlada v vseh ozirih uklonila zahtevam Združenih držav.

Dovolj jasen dokaz za to je, ker ni prišlo iz Nemčije dozdaj še nobeno poročilo, kakšno stališče namerava zavzeti nemška vlada in ker so podmorski čolni, razen malih izjem, prenehali potapljati trgovske ladje.

Berlin, Nemčija, 30. aprila. — Ameriški poslanik Gerard, ki se je mudil dva dni v glavnem stanu nemške armade, se je vrnil danes v Berlin. Vse časnikarske poročevalce, kateri so ga vprašali o njegovi misli, je odlovil in jim ni hotel ničesar povedati.

Tukaj prevladuje mnenje, da je vojna med obema državama izključena. Nemčija se bo uklonila zahtevam Združenih držav.

Vsem se čudno dozdeva, zakaj ni Nemčija takoj odgovorila na noto Združenih držav. Sprva je bilo rečeno, da mora priti odgovor v treh ali štirih dneh, danes je pa že preteklo dvanajst dni, ko odgovor še vedno ni dospel.

Berlin, Nemčija, 30. aprila. — Poslanik Gerard se je vrnil danes iz glavnega stana nemškega cesarja. Nemčija bo najbrže v sredo ali četrtek odgovorila na predsednikovo noto.

Berlin, Nemčija, 30. aprila. — "Berliner Tageblatt" piše:

— Nemčija hoče na vsak način preprečiti, da ne bi nastala med njo in Združenimi državami vojna. Nemška vlada bi bila neumna, če bi si nakopala še Ameriko na glavo. Spor se mora mirnim potom rešiti.

"Boersen Zeitung" piše:

— Nam ni znano, kaj misli o nas ameriški državni department. Mi smo se že zdaj v vseh ozirih uklonili in šli pri vsaki priliki Združenim državam na roko. Ako pa hoče Wilson vojno, jo hočemo tudi mi.

Vse časopisje se strinja v točki, da bo Nemčija popustila in ugodila Združenim državam glede bojevanja s podmorskimi čolni.

Kmalom zatem, ko je dospela Wilsonova nota v Berlin, se je več ameriških trgovcev izselilo na Nizozemsko. Zdjajo so se začeli trgovci že vračati, ker so prepričani, da ne bo prišlo do kakega resnejšega spora med Nemčijo in Združenimi državami.

Konferenca, ki se je vršila v glavnem stanu nemškega cesarja, je trajala skoraj dva dni. Pri konferenci so bili razen cesarja in ameriškega poslanika navzoči tudi šef nemškega generalnega štaba, nemški zunanji minister, nemški državni kancelar in nekaj drugih diplomatov.

Cesar je baje poslanika zelo uljudno sprejel in mu obljubil, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, samo da se bo preprečilo vojno.

Danes bo sporočil poslanik Gerard državnemu departmentu o uspehu te konference. Ker so Združene države v svoji noti odločno zahtevale, da mora dati Nemčija odločen odgovor, bodo potemtakem vsa pogajanja odpadla.

Berlin, Nemčija, 30. aprila. — Prebivalstvo, ki je bilo v začetku zelo razburjeno, se je precej pomirilo. Amerikanci uživajo v Berlinu splošen ugled. Ljudstvo bi bilo odločno proti temu, če bi Nemčija napovedala vojno Združenim državam. Tako mogočnega sovražnika, kot je Amerika, bi Nemčija, ki se mora boriti takorekoč na vseh frontah, ne mogla premagati. Ta vojna bi imela za Nemčijo zelo slabe posledice.

Tozadevna vladna poročila vsebujejo le malo faktov in so v splošnem zelo dvoumna.

Morgenthau bolan.
Henry Morgenthau, bivši poslanik za Turčijo, ki je zadnji teden resigniral, je obbolel za vnetju slepice.

Norveški parnik potopljen.
London, Anglija, 29. aprila. — Norveški parnik "Mod" je bil glavo nekega Lloydovega poročila potopljen.

Koroška fronta.

Dolgo časa mogoča zima ni razvila veličanstva in pokazala sile, kakor ne bi hotela motiti naših junakov pri delu povračila za laško izdajstvo. A da ne bi izgubila na ugledu, je morala vendar pokazati svojo moč in to tik predno je minila njena vladna doba.

Sicer se ni vedla tako srdito, kakor ima navado po naših planinskih gorovjih, vendar je bila njena jeza baš dosti občutna. Najbrž je to, da je navzile manjši nasilnosti tirjala več človeških dragocenih žrtev kot drugokrat. Grmeči se vale po strmih bregovih vzdolž silni plazovi, ki pometejo vse izpred sebe, in nekateri junak je žrtev požrešne trinog. Tem večje mora biti naša občudovanje, da junaki navzile vsem težavam in mnogim nevarnostim, navzile nepričakovanim oviram vrše v polni meri dolžnost.

— Slehernik na tej fronti je junak, slehernik vreden visoke odlike!

Taka je bila sodb visokega vojaškega dostojanstvenika, ki je na bojišču od početka vojne.

In res je! Visoki sneg je sicer omejeval boje, a nastavljal jih ni. Globoko v postojanki zasnežen skrbno stražijo korenjaki. Seveda za dolgo topniški boji ne ugažajo podjetnim sinovom planin. Dasi nekoliko — "zleknajo" ude, se čisto zbera v majhne oddelke, opremito z orožjem, ki je potrebno v snegu, ter se napote v posete nasproti železnemu sovražniku. Brez padlih na sovražniški plati in zajetih ujetnikov za spomin seveda ne minejo taka drzna podjetja, zakaj ponos jim ne da, da bi prišli praznih rok. Posebno v strahu je sovražnik pred bojažljivimi koroškimi cesarskimi streli, ki so zato toliko bolj v čisti pri višjih in tovarših. Siveča, saj so na svojem planinskem svetu, saj so doma. S temno b. v sruu ogledujejo laški ujetniki te junake. Koder se pred laškimi izdajci pojavijo ti — alpinisti avstrijski — tam je konec vsemu laškemu pogumu in napadom njihovim. Saj jih je naučila izkušnja, kako slabo se jim izplačajo ti napadi.

Evo vam čina enega teh dekcev, ki je bil povisan za častniškega namestnika, čegar prsi diči več odlikovanj. Na poizvedovanju je našel gnezdo, kjer je bila nameščena laška bojna straža. Ogledal si je okolice, jo našel prikladno hipoma narejenemu načrtu in takoj se je lotil izvrzite. Z malo močmi je neopazen obkobil laško stražo, na migljaj so se vrgli vsi na lahe, ki so bili tako presenečeni, da nihče ni mislil na puško. Hipoma so bili vsi razoroženi in vsa vojna straža je morala v ujetništvo, kamor so jo odgnali, ne da bi bil sovražnik opazil dogodek. Enako presenečenje vojnih straž se je posrečilo temu častniškemu namestniku na istem kraju se osemkrat, ne da bi izgubil kdaj le enega moža.

Stotnik je poizvedoval nekoč z oddelkom 80 mož. Zadel je na lahe, jih razgledal po kratkem boju in zasedel postojanko. To postojanko je držal več ur v topniškem in pehotnem ognju, odbil celo pehotni naval in prizadel sovražniku velikih izgub. Iz postojanke se je umaknil šele, ko mu je pošlo strelivo in je bil brez veljaven odpor. Navzile šestkratni premoji je izgubil samo dva padla, težko ranjen je bil eden in lahko ranjeni trije vojaki. A dosegl je pred vsem poraz sovražnikov z mnogimi izgubami; najvažnejša izguba zanj je bila ta, da je bil prisiljen pritegniti iz sosednjega oddelka rezerv. v tem so pa naši v sosednem oddelku vzeli važno sovražno postojanko, ki je ostala trdno in trdno v naših rokah.

Boja v bližini z našimi se boje lahi kot živega zlodeja; zakaj naši planinci so nedosežni v tem boju. Seveda lahi je junak le zavratno, tak je za njegov značaj.

Laško topništvo na koroški meji menda nima modernega strelni. Uspehi so zato kaj klavni. Neomajnost naših in spretnost vodij nas trdno navdaja z nadejo, da dobi zahtetni izdajca skoraj svoje plačilo. Cadorna pa razen vremenskih poročil skoro ne pošilja drugih, zakaj o grozovitih vihrar, ki mu jih provročajo naši, ni dobro pisariti domov, pa tudi jih ne naznanja njegov tlakomer, ne žabica, ne glede na to, da je dežnik slaba obramba proti njim.

V vojnem lazaretu.

Dan je bil tako čudovito lep, sanjajoč v jarkih poljubih mladega pomladanskega solnce. — Kraški broveci, neme priče velikih dogodkov domače zgodovine, so tajno med seboj šepetali, morda so si pravili pravilice, morda so snuli snov za veliko junako epopejo —

In tudi tam na bojni črti stala nasprotnika mirovala, zdelo se je kot da je ognjena žrela topov začarala mladi mehki solnčni dan. Bojevniki so počivali po prestanem težkem boju in so sanjali v kotu strelskih jarkov o domu, o domovini — le poljske straže so čuvala —

Z župnikom sva počasi stopala naprej, v težke mrzli stopljene. Morda sva premišljevala o težkih dneh, ki so šli mimo nas, upala na lepše dni naše domovine, morda sva se jih bala — morda sva mislila na kaplana, ki je v družbi z dalmatinskimi zdravnikom imel čuvati nad faro —

Pred nama se je svetila v solcu kraška metropola, kakor nekdanj, še veličastnejša se nam je zdela v glorioli bližnje topov in bojišča. In tam na levi cerkvena Matere božje v Oberšlanu, beleča se med zoranimi njivami, tam, kjer sem nekoč pomagal Izidorju ki je bil na poti v Italijo, fotografirati Quaglieve freske in premišljevali o globokem pomenu in visoki umetniški vrednosti Zupancičevih verzov:

Moja duša je židane volje, kot bi bila pila kraški teran. Sedaj služi cerkveva drugemu namenu in pričakuje drugih gostov, prirejena je za — epidemično vojaško bolnišnico.

Srečujeva avtomobilne kolone, z velikimi rdečimi drži in navedne vozove, ki vozijo ranjence iz zadnjih bojev iz lazaretov v bolnišnice v zaledje. In metropola kraška, kdo bi te več spoznal — praznično obleko si nadela, nič več težko ni tvoje življenje, ampak čisto mestno bučno in vrveče...

Prejuba cerkveva — ! Kolikorkrat sem hotel že preje obiskati to daleč na okrog znano svetišče sv. Tilha, o katerem gre posebno po Vipavskem govorica, da romajo tja po ustnem izročilu že od pamtiveka kraške matere z odraslimi hčerami, da jim izprosijo moža. Sedaj je ta cerkveva prirejena v moderno vzorno vojno bolnišnico ogrskega Rdečega križa za težko ranjene vojake.

Sploh je cela vasica ena velika bolnišnica, kakot tudi sosednja in sploh vasi tam v okolici. Kmečki domovi zaznamovani z znakom Rdečega križa prirejeni kot obvezovališča in prostorne moderne barake, vse okusno in vzorno urejene. Povsod veliki mažarski napis, mažarski zdravnik, mažarsko osebje —

Vstopimo v cerkev. Postelja pri postelji, prav gosto ena tik druge, prav pri oltarjih. In vendar vse tako v redu, snažno in čisto. Nobena postelja ni prazna, povsod leže nemi trpečci obrazi težko ranjenih borilcev iz zadnjih ljutih bojev na dobrodošli planoti, mnogi nihaljoči med življenjem in smrtjo. Ravno zdravniški obisk je. Prijazni štabni zdravnik stopa v spremstvu drugih dveh mu podrejenih zdravnikov od postelje do postelje, pregleduje težke rane, tolaži ljudi in jih bodri. Za vsakega ima tolažilno besedo.

In med ranjenci stopajo v belih haljah prostovoljne bolniške strežnice, Mažarke, in jim dale krepčila. Leže tu vojaki najrazličnejših plemen, eden poleg drugega, Slovaki, Hrvat, Rumun skupaj z Mažarom, Slovenec in Čeh skupaj z Nemcem, Poljak z Rusinom itd. Na trpečih obrazih se jim poznajo sledovi velikanskega trpljenja od težkih ran. Zdravnik tolaži starejšega črnovojnika Hrvata iz Reke, katerega je zadela laška granata pri Sv. Mihaelu v nogu, naj ne obupa, ker mu bodo ohranili nogo.

Posebno sem občudoval potrpeljivost Poljaka iz Tešina z zanimivim imenom "Slovena". Pri Dobrodo bi bil zadet od drobcev dveh granat, ranjen je bil težko v nogo, levo ramo in dlan ter desno roko. Vsa gibljaj mu je prizadeval potrpeljivo bolečine. Vendar je vse potrpežljivo in udano prenašal ter molil.

Vstopimo v zakristijo, ki služi kot operacijska soba. Zdravnik je ravno dovršil operacijo in iz zakristije so nam prinesli nasproti

bolnika še nezvestnega. In tam pri cerkvi! ... Tam na levi so grobovi — Grobišče je padlih junakov, ki leže tu in snivajo zadnji sen. Zastopniki vseh narodnosti in ljubezni in slogi med seboj.

Pregledujemo križe, krog 300 grobov je in nove že kopljejo. — Napisi so na njih, ime vojaka, številka polka in stotnije v mažarskem pravopisu. Med njimi nekaj Slovencev naših polkov. — Naši Janezi so tu pretvorjeni v Janosze. In med križi židovski znaki s tremi zvezdami in z rimskimi številkami — I. — V. — X. v obliki Mojzesovih tabel. Tu počivajo naši ljudje.

In tam za postojankami naših čet se že potaplja krvavodeče solnce! A vse okrog nas je — življenje. Ljudje, kar jih je še doma, delajo na polju s težko mislijo na svoje v sre, ki se bojujejo daleč, daleč —

In misli naše krožijo osamljene krog tega vojnega pozorišča, težko je sre — in vendar lahko, kleti sovražnik naroda je vržen nazaj in ne bo teptal naše rodne zemlje.

Vračamo se proti domu z zavestjo v sre, da so legitimacije držale.

Ej, kdo ve, če ne bodo po vojski, ko ne bo cerkev mogočnega priprošnjaka za moža hčeram polna več težko ranjenih vojakov, poleg Kraševk romale tudi Vipavke tja sem in bodo celo sosednje Kranjce nastopile to romarsko pot.

Noč pada na Kras. Na levi so se posamezni topovi zopet vzbudili in posamezni težki udarci podaja na trda kraška tla.

In bori šumijo — — —

Oporoka.

France Bevč.

Večer za večerom. Hotel bi se pogrezniti, zadušiti, poginiti. Vsa teža ravno na meni, da mi kaplja znoj od čela, da mi curlja pot od telesa in nato me razgalijo. da me trese mraz. Ni mi za tisto težo, tudi ne za bolečino v prsih. Le tiste dekle, ki letajo bese mimo postelje: kadar jim zakliče, naj prinesejo vode za moja izsušena usta, pa se hudobno poskrbijo...

Čez en čas letajo zopet! Bojim se noči in postelje. Pst! Nekdo je plaho potkal. — Naprej! Kdo je? Naprej! Senca gospodinj se je prikazala v odprtini vrat.

— Sem prišla vprašat, če bi ... Ali niste klicali? — Kaj? Kdo je klical? — Glasno ste govorili morda. Ali ne bi šli v posteljo? In v tem mi ste? Bi česa potrebovali? — Nič, nič! Kaj naj potrebujem? Kaj hočete? Pustite me... Nič, nič!

— Kave, čaja? Saj Johana lahko skuha. — Čaja? Nič! Saj se vlečem... Ne skrbite! — Slišite... zdi mi se tako... Vi imate ženo in otroka... — In potem? Kaj hočete s — tem? Kaj hočete?

— Ne zamerite... Bog ve, sem mislila... poskrbeli bi lahko... Nihče ne ve... — Kaj hočete? No, kaj hočete? Ni dosli noč, zdaj še vi... Nič! Nič! Pojdite! Prosim. Saj grem v posteljo.

Senca na vratih je izginila. — Kaj imam storiti in kaj poskrbeti? Ali ni vse napravljeno in urejeno? — Mlad sem, bolan sem, ljudje me strašijo s smrtjo in nadlegujejo s postrežbo — kaj je treba večjega reda? Kaj naj tedaj še oskrbim? Misli na mojo sobo? Saj je tema, saj se nič ne vidi, ampak od dne pomnim, da je tu grozen nered in da lepa Emersonova knjiga leži že teden dni na tleh. Kdo jo bo pobral?

V kotu so srajce, moja črna obleka, vse na tleh. Papir na — tleh. Ko sem zasilal kanone, ni dala laška granata pri Sv. Mihaelu v nogo, naj ne obupa, ker mu bodo ohranili nogo.

Niša doba razdejanja mora imeti polno harmonijo. Slišite? Zdaj le... eden, dva, trije streli, votli, bobneči... To ni čisto nič zanimivo. Ko bi slišal ono tišje, prijavno, tragično, kar temu sledi. Ah! In jaz naj bi daval v red, ko sem vrhutega še bolan... Ta ženska je nora. Vem, da mi prinese čaja, ko ve, da ni zame.

Če je mislila na ženo in na otroka? Moja žena bi pobrala Emersonovo knjigo, papirje, obleko s tal, pobrala prah... Njena postrežba bi me morda celo ozdravila, prinesla solnce in ta kraj

groze... Ampak naj bo, naj ostane gori v zeleni. "gostoljubni" deželi in naj se napije spoznanja, da so po vsem svetu ljudje — ljudje in da se s sitimi najtežje izhajajo. Danes je postava tako, da ima razbojnik svobodo in jok ti sočernih od hrepenenja po upepeljenem domu sliči samo smrt. Treba se je vdati in moliti zanje. Njeno samotno skrbne sree toži meni, otrok me kliče z nejasnim glasom in jaz tožim njej — ne... Jaz sploh nič več ne tožim. Jaz ne vem, če more držati moja roka pero...

Če je mislila povedati isto, ko je stala tam ob vratih, kar sem mislil jaz, pa nisem hotel misliti, a bi pravzaprav moral misliti, — tedaj... Zakaj je govorila tako plaho, zakaj se je obojavljala? Slabo mi je... Nekaj je mislila, nekaj... Slab sem, res, toda... Ali sem pri zavesti? Čutim vse, da! To, le to je čudno! Malenkostna bolezen — kdo bi se menil zanj: človek nagrbanci čelo, pa je zdrav, sicer: a letos umrje. Se ulegel se ni, pa umrje! Umrli so, da, nekateri še zelo, zelo mladi... Ni, da bi mislil na smrt, če me glava zaboli ali če sova zaskovika. Tudi se mi zdi, da sem bolj... celo mnogo bolj. Ampak družino imam, ženo, otroka... Če bi bil fant, živeti ali umreti, vseeno. To se pravi, ne imeti dolžnosti, in vsak mladi fant je prepričan, da nima dolžnosti, niti do človeške družbe. Tako pa... slučaj se lahko zgodi... Sicer so to besede; ženske imajo v marsičem bister pogled, vendar, to so samo besede... Pa bolje je. Na ta ali oni način... oporoko moram spisati... oporoko...

Če pomislim, težko je to. Če bi pisal resno, kot da mi je jutri umreti, bi ne bilo težje. Dobro, da nisem nikdar resno veroval v — smrt.

Prižgati moram luč. Kje so vžigalice? Petrolejka ne gori; petrolej nam je zlat v teh dnevih. Tedaj svečo! Nepriljetno je, da plamen tako trepeče, zelo nepriljetno. Odmakniti je treba svečo, ne čisto blizu mora biti... Oporoko mislim pisati, pa se bojim za oči. Kje je papir? Da se mi roka tako trese! Pero je nerodno! Ne in ne! Tu ne bo nič! Mraz mi je... ali že ne ločim mraza od vročine? Tja potisnem nizico k postelji. Tako! Sveča ne ugasi. Pst!...

Rahlo trkanje. — Ali niste klicali? — Mizo sem premaknil. Kaj bi radi? Mizo sem premaknil, ali ne vidite? Kaj bi radi, no? — Nič. Mislim sem... Bil sem zopet sam.

Svetloba sveče je trepetala in se plazila po poslikanih stenah, se zrcalila v šipi velike slike šablonske Madone, ki sem jo prejel ob veliki priliki v dar in ki je obsojena, da me spremlja celo življenje. V zrealu se je plamen trojil, četveril...

— Vse je mogoče. Popolnoma vse je mogoče, četudi mi je ta misel tuja in smešna, da bi se krohotal, če bi imeč moči. Vendar, če je vse napravljeno, je človek mirno dalje bolan in popolnoma nič se mu ne mudi ozdravit: zdaj lahko umrjem!

Popir je zmekčal... Tedaj, kako naj začnem? Na vrhu: "Oporoka", malo večje in se podrta. Tako! —

Roka mi se trese! Ta trepetajoča pisava je neznošna, bolj neznošna kot trepetajoči plamen sveče.

— Jaz, spodaj podpisani... — Ne, to je šablonsko. Drugačen začetek mora biti, ali pa sploh brez začetka. Recimo: — Pri zdravi zavesti... Ah ne, vse drugače! Drugače!

— Ker vidim, da se mi bliža zadnja ura... — Zakaj me ne pustijo s tem? Zakaj me trapijo s to neumnostjo? Kdaj sem videl smrt in kje? Ali znam res... Ne, vse po tleh!

Če sem se nazadnje le pripogibal in pobral popir, kaj bi s tem? Smrt je strah, za katerega ni treba besede, ne popirja — človek se je boji tudi, kadar je ni. Oporoka je bilanca dela, rezultat vsega, neumnost sicer, materialna teža. Treba je, da človek pogleda vase, premeri svoje bogastvo, vidi, kaj premore. Kaj boš dal ženi, kaj hčerki, narodu, človeštvu? Pogled, če ni vse prazno? Joj, kako grmijo kanoni... tudi to je bogastvo...

— Jaz, mlad človek, ki umiram iz lastne nevolje in nemoči, razdelim zdaj svojega denarja... — Da mi manjka izrazov! Ali so mi res vzele te noči vse, vse, in so mi pustile samo nelogo napisati —

oporoko?... Ali naj znorim to noč?... To bobnenje! Vedno bobni. Že toliko mesecev bobnijo kanoni.

Ampak začetek oporoke:

— Jaz zapuščam...

Bolje bo. Brez formalnih besed, brez neumnosti:

— Jaz zapuščam: Prvič: svoji ženi...

No! Človek ne misli na to. Komaj na življenje misli, na bolezen manj, na smrt nič in na oporoko popolnoma nič. Moram premisliti. — Svoji ženi zapuščam vso...

No, za temi besedami je vse prazno, kot je prazna ta samotna soba... Pustimo! Saj so še drugi predmeti.

Ne! Ne! Pustimo! Hčerka naj bo prva! Ona je moja krvna last! Da nisem mislil nanjo! Mala — smehljajoča... Dva meseca, dva dolga meseca naju loči, pogled od pogleda. Drobčkan kot zrna, a — mora zrasti. Ko sem jo držal ob oknu, je pol ure strmela v večerno zarjo, kakor jaz. No, sitno je...

Sitno je, da kašljam, da imam bolezen, ob kateri napravijo ljudje prestrašen obraz... To je sitno. Se sitnejše je, da pišem oporoko. Jaz sem si jo mislil, kako mi sedi na kolenu, poje prvo pesmico, bere prvo črko, piše prvo znamenje, riše smešnega pajaka. Pride iz sole domov in se mi vrže krog vratu in potem govori v ure in ure. Ni konca vprašanj v njenih očeh, ni konca odgovorov. In nekega dne bi se zavedela ona in bi se zavedel jaz, da sem ustvaril silnega človeka, žensko, o kateri sem samo sanjal, kakršne nisem nikdar srečal v življenju.

V oporoki bi stalo potem to mesto prazno, temu silnemu človeku sem dal dovolj, moji lasje so — sivi...

Oj, ne, ne! Moji lasje so črni, čisto črni in jaz sem mlad, dasi je moje čelo nagubano, moja koža na licih vela. Moj otrok je majhen, drobčkan... Niti spoznal bi me ne. Kje je silni človek? Dopolniti se mora to mesto na vsak način. Dati ji moram materialno podlago, da se vzgoji tisti silni človek in bom v grobu čul njegove bobneče korake in besede...

Že zopet! — Naprej! — Čaja sem prinesla! — Čaja? Vi ste neznošni! Čaja, da ne morem spati, ne bedeti. — Čaj ozdravi. Kaj pišete?...

Spali bi... — Kaj? Pustite me, vas prosim... Tje denite čaj.

— Toda... — To je v redu. Adijo! — Tedaj: — Hčerki... Ali je že odšla? Pač! — Hčerki zapuščam.

Ne gre, ne gre. Moje misli so raztresene, da ne vem nič zapisati. Ali je razen besed res vse — prazno in ne posedujem ničesar razen njih, niti pametne misli ne... Nekaj mora pomeniti tudi to, celo ničla ima svoj grozen pomen... Celu krizanteme tam v šrpnasti vazi me gledajo tako mrtvaško... In če nisem nigdar v življenju igral vloge Hamleta z lobanjo v rokah, zakaj premišljuje sedaj o tem, dasi so moje misli kot listje v vetru? In če sem vedno res tako globoko preziral materialnost, zakaj to, oporoka in vse?...

Pero mi je zletelo, sveča gori rdeče... — Moje življenje?...

Samo, zakaj človek niti v najresnejšem trenutku, niti pred — smrtjo ne ve, ali je delal prav ali narobe, zakaj mora še tedaj gledati ljudi, kaj porečejo, dasi so najkrievnejši sodniki najkrievnejši apostoli in zlobni? In tudi če greš svojo samostojno pot, ostaneš le človek, svojega sreča ne moreš razložiti, kot trgovec krame, tvoje dejanje niha, kot — stenska ura; sam nisi kriv, da niha; ti samo strmiš. Sfiga se ti roka, ker je sama tako nevedna kot ti.

Prav ali neprav, kaj si delal v svojem življenju, kaj si pridiral, ali je bila ta doba tako kratka ali tako brezplodna?... Treba je zapisati, ni kaj zapisati; samo besede, drugo je vse prazno. No, prijatelj moj, ki te trese vročina ali mrzlica, nehaš se tresti in — razgrni življenje, da vidimo, kaj se pokaže!

Spoznanje, samo spoznanje. Kaj me trpinčite, če je res že zadnja ura, ali če ni? Odkar sem pričel živeti, samo spoznanje. Ne denarja, ne jabolk, ne kruha, tudi lepe besede ne — samo spoznanje sem dobival, ki je tiho, trdo in žalostno, rožnato in veselo — vseeno. Zdelo se mi je vse življenje, da sedim v gledališču in gledam, smejem se, jočem, premišljamem ti, da kapimo železno peč, čevlje,

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota. Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URAĐNIKI:
Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad dock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:
MIKE ZUNICH, 421—7th St., Joliet, Ill.
PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Rock Springs, Wyo.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POBOTOVNIKI:
FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:
JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, šte. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, šte. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovencev, šte. 114, Ely, Minn.

Vai dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pomočnatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebnosti ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo ozirali.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

in pišem komentarje. Da, moj obledo, ne bo treba celi družini strogi prijatelj, ki si me klical k enkrat manj jesti, da se kupi — računju, tu je vsebina mojega življenja.

Bilo mi je prijetno. S spoznanjem sem bil celo zgodaj bogat. Ko sem komaj hlačice nosil, sem že vedel, kaj je trdo delo, prazen želodec, kaj se pravi bifi ubog, zaničevan, kako težko se je ponižati, da bi človek rajši poginil, a — mora živeti. Vse to me je naučila mati. Ko pa je umrla, sem spoznal, kako smo morali drugi izpolniti to mesto, a ga nismo — mogli. Tako bogastvo je mati.

— Poštenosti sem se naučil, ko sem enkrat kradel. Ko sem stanoval v podstrešni sobi pod korci in se ubijal z učenjem, sem spoznal mnogo, mnogo. Skromnosti sem se učil iz lesene kapucinske skledice, polne juhe iz zelenjave in makaronov, zabeljene z ribjo mastjo. Potrpeljivosti, ko sem hodil k večerji pol ure daleč in se vračal lačen nazaj...

Ne hvalim se, ampak to je moje bogastvo, vsebina mojega življenja.

Se in še? Koliko so mi dali ljudje, da sem komaj nosil, vendar sem vzel vse... Nekeč jim odgovorim in se jim zahvalim; tako grozno mnogo imam povedati ljudjem...

Tri dni sem moral nekoč čakati na nezvesto deklinjo po šest ur, da sem potem zvedel, kako grdo je biti ponižan. In tako so me poveli o vsem, o lastni nevednosti in samoljublju, o zlobi in hinavstvu.

Leta so bila hip, v meni je vse vrelo.

Postal sem to, kar sem, in takrat sem spoznal, da nisem nič, da je vse prazno krog mene in v meni. Življenje mi je dajalo isto kot prej, vse drugo nagrada, da se more za silo živeti. Blagoslavljal sem samoto... samo nekaj kot tiktakanje stenske ure, sicer človeka ubije...

Videl sem smeh samoživca in sovrati njegovo kulturo umiranja in puščebe...

Spoznanje mi je dalo družino, ki je rodila zopet nebroj spoznanj. Ali je dosti?... Moje bogastvo je silno, nepreračunljivo in še vedno ga kopičim z obrestmi vred. In da nimam ničesar zapisati? Kje je pero? Plamen sveče je plav.

Tedaj, oporoka... Žeja me je in čaj je mrzel. Zdi se mi, da se bo pričela silovita noč, da bodo tepali po meni, rvali po možganih... Tedaj:

— Ženi zapuščam spoznanje... Vse to je ironija. Tega ne morem zapustiti. To je tako moja — last, da je ne morem podariti nikomur. Ko sem gromadil spoznanje, sem vedno gledal tja nekam; zatem pride nekaj, da bom vrznil tilnik, da se bo moji ženi zjasnil pogled, hčerki razveseljilo oko — tisti solnčni dnevi. Ali ni vse to temelj za zgradbo solnčnega dne, ko ne bo treba dva meseca skrbeti, da kapimo železno peč, čevlje,

in pomisi človek, da si sad prahu. (Levstik).

Od dobrih besedi se nihče ne zredi.

Dolgovi so kmetije, kakor črv v drevesu.

Iveri.

Slovensko katoliško

podp. društvo

sveto Barbare

ZAZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirane dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Prisednik: JOSEF PETERNEL, Box 95, Wilkes, Pa.
 I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
 II. podpredsednik: LOUIS TAUGHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
 Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
 II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
 Hugačnik: MARTIN MUHIČ, Box 637, Forest City, Pa.
 Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VERHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVKO, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Prisednik: IGNAO PODVAŠNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
 I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
 II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
 III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Isler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Prisednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
 I. porotnik: MARTIN STEFANOČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
 II. porotnik: MIHAEL FLOPČIČ, 628 Dawson Ave., R. P. D. 1, Grand Rapids, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Prisednik: ANTON HOČVAR, R. P. D. No 2, Box 114, Bridgeport, O.
 I. upravnik: ANTON DREŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
 II. upravnik: PAVEL OBREŽAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisni naj se pošilja I. tajniku Ivanu Telbanu, P. O. Box 197, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

Zaročenca.

Utihiu je bojni hrum. — Topovi in puške so utihli, samo tu in tam se je oglašalo zdihovalje umirajočih, pomešanih s težko kletvijo. Castelnovo je bil razvalina, tleče pogorišče. Cesar niso uničili granate in grozni razpok smodnika, kateri je bila zapalila avstrijska kroglica, zmrzili in uničili so razjarjeni zmagovalci. In najbolj kruto so se vedli uprav laški vojaki proti svojim rojakom.

Niso delali razlike med nedolžnim in krivcem, med ustašem in mirnim vaškim stanovnikom, med oboroženim možem in čeno ali detom brez brambe. Morili so zaporedoma podžigala njih je taval, masevati smrt svojih tovarišev — in netili so hiše in kozolet, ki so kmalu ležali v pepelu. De štiri sto mrtvecev je krilo žalostno bojišče, a med njimi je bilo mnogo žen, mnogo detet.

Ustaši so v veliki zmešnjavi odšli proti severu, a njihovo umikanje je bilo bolj podobno obupnemu begu vaščanov, ki so se bil pridružili uporu, in se utekali zdaj videči uničen svoj rodni kraj, da bi si ohranili vsaj golo življenje. Veščani so iskali rešitev v bližnjem Cavalcasellu, kjer jih je mogla varovati piemontska vojska. Ustaši so odšli k Larisi.

Vračali so se po tisti poti, katera jih je večeraj privedla v vas. Ali večeraj so bili urejeni oddelki prostovoljcev, navdušenih in za upajočih v zmago, — oddelki, sluhajoči povelj svojih predstojnikov. Danes so bežali divje in obupno, zabrnjeni sleherni le rešitvi svojega življenja. Stežka se je posrečilo vodjam, vzdržati malo trumno skupaj, ali ni bilo prednje straže, ni glavnega voja, niti straže, krijoče umikanje.

V vasi sta ostali komaj dve poslopji, a i v teh je bilo pusto in prazno. Kadar je vojska bila ustaše izpodila z ognjem in kroglica, mi je izkušala gasiti — ali zaman! Umaknila se je torej na bližnje višine, da bi si počila po krvnem delu ter se okrepila za novi dan. Polumrak je ležal nad krajinco. Mrzel veter, ki je pihal s tirolskih gor, je razganjal vrtnice dima, kadeče se nad pogorelo vasjo, ter razpihaval včasni ugašajoče plamen. Pomalo je dogorevala vas, propadajoča žalostni usodi popolnega uničenja.

V vasi je žalostno in grozno. — Z bližnjega vrha pak je donelo veselo petje vojakov, glas vojnih trobent in ropot bobnov, kateremu so straže, postavljene v vasi, včasih veselo odgovarjale.

Žalostno so odmevali ti zvoki od golih kadečih se zidov, — slabeji in se izgubljali med razvalinami, pomešivši se z vzdihni in stoki umirajočih.

In tako se je ohranila ta hišica boljše nego marsikatera druga.

Kadar je vojska zapustila vas, ter je vse naokoli potihnilo, si je drznila Marietta ven. Zlahka, kakor bi nekeje slutila, izdajo, se je plazila čez dvorec, stopila na lestvico, oprto na doslej tleči kozolet, ter se ozirala okoli. Njen obraz se je izjasnil. Skočila je in trdnega koraka šla v hišo.

"Oče, odšli so!" je zaklicala. — "Leže na gričih pri Croce bianca. Niso si upali prenočevati v Castelnovu — rano morda odidejo dalje!"

Starec, doslej skrit nekje v temnem kotu izbe, je stopil iz mraka. Oprijemaje se sten in pohištva je prišel stežka k oknu. Zdel se je kakor nekaka grozna prikazen.

Njegova visoka postava je bila zgrbljena od starosti, oslabela od bojev, onemogla od ran. Beli lasje in brada so bili barvani s krvjo, zarozelo obličje je bilo še bolj začrnelo od avstrijskega smodnika.

Pogledal je skozi okno ter žalostno pokimal z glavo. Pri pogledu na zevajočo puščavo naokoli, mu je zakrnavelo srce in starec se je zgrudil na okno.

"Marietta", je zaklical s slabim glasom.

"Oče?" se je odzvalo dekle, naglo priskočivši.

"Moraš v vas, drago dete!" je govoril starec. "Ko bi te tudi sovrzniki zagledali, na-te ne bodo streljali!"

"Ne bojim se, oče!"

"Vem, vem, Marietta! Saj si hčerka Lombardije! — Moraš najti varno pot za naše prijatelje!"

"Čim se docela stemni, je povelem na cesto k Larisi, oče!" Na ti strani se nimajo bati Avstrijcev — tam najdemo tudi sled svojih tovarišev, kateri so odšli z Manarom!"

"Prav, Marietta, razumno in vrlo lekle si!" je pohvalil starec in lahke nasmehe je preletel po njegovih stisnjenih ustnih. Ali ta nasmehe je naglo zopet izgubil — obličje se je starec razvnelo in iz globokih oči so mu sršeli bliski.

"Marietta", je začel po malem času. "Delal sem celo življenje! Trpil sem se, da bi svoje sinove dobro vzgojil in tebi prihranil do-to!"

"Vem to, oče moj!" je odgovorilo dekle.

"Marietta", je nadaljeval starec s globokim, jednolinkim glasom. — "Plačal sem svoje dolžnosti, bil sem pošten občan! — Užival sem vseobčno spoštovanje!"

"In kdor te je poznal, oče, ta te je ljubil!" je dodala Marietta.

"Učil sem svoje sosede! — Izboljšal sem svoje vinograde, razširil svoje sadovnjake. Ni jim bilo enakega niti v Bergamu!"

"Vem to, oče! — Zakaj mi praviš vse to?"

"Ker je moj vinograd razkopan, moje murve uničene, hišica naša razvalina!"

"Celo Castelnovo je razvalina in porušeno", je dodala dekle.

"Berači smo, Marietta!"

"Bog in sveta Madonna pomore, ta oče!"

"Marietta", je nadaljeval starec, ne poslušaje hčerinih besed. "Imela si dva brata! Enega od njih so ti ustrelili v Milanu, — drugi je padel večeraj!"

"Molila sem ob njegovem trupu in plakala, oče!" je odvrnila deklica in solze so ji silile znova v oči.

"Jok ne pomore, Marietta! — S solzami ne vzbudiš bratov! — s solzami ne daš novega življenja našim trtam! — usehno moje murve, naj bi svoje oči nad njimi izkajala, in ognja, katerega jezik se tam znova plazi, ne gasiš!"

"Vem to, oče, a vendar plakam!" je odvrnilo dekle ter sklonilo glavo na dvigajočo se nedra.

"Ves, kdo je storil vse to? Marietta! Quaranta je bil med njimi!"

Dekle je pobledele in se streslo. "Marietta", je počel starec po malem času s grobovim glasom. — "Italijan, kateri je mogel moriti svoje brate — je nevreden moje hčere! — Ti veš ne ljubiš Quaranta!"

"Ne vem, oče!" je zašepetala deklica.

"Ne ljubiš — pravim ti, da ne ljubiš!" je vzkliknil starec in težko položil svoji roki na dekličino ramo. "Umiraje ne lažem, Marietta!" je dodal z nežnim glasom.

"Za Boga, oče! Ti ne umiraš!" je vzkliknila deklica ter se vrgla k staremu.

"Morebiti", je odgovoril starec ter ovil roki hčeri okoli vratu.

"Kadar umrem, Marietta", bodeš sama! Sama na širokem svetu! Hotel sem te videti preskrbljeno, in zato sem te silil h Quaranti. Nisi hotela spočetka o njem niti slišati. Potem si privolila. — Ne vam, ali je bila navada ali ljubezen, kar te je nanj vezalo. Teda ta vez je zdaj raztrgana! Priprezi mi, da nikdar ne podaš roke seržantu Quaranti!"

"Oče! Quaranta je morda nedolžen. Prisegel je zvestobo svoje-mu praporu, in veš, kaj je vojaku prisega!"

"Marietta! Quaranta je prisegel na zakone, ali zakone so pisali ljudje. Je pa eden zakon, in ta je sam Bog zapisal v naše srce! In Quaranta ga je zatajil, izdal svojo domovino, izdal svoj narod!"

"Oče, on ni mogel pobegniti od svoje vojske!"

"Pa je imel umreti, in mi bi blagoslovljali njegov spomin!" — je vzkliknil starec ognjevitro ter, bolj vroče pritisnivši dekle v svoje roke, govoril dalje: "Marietta!"

"Moje dete! — Gojil sem te kakor biser. — Ljubil sem te, živel in delal samo zate! — Nisi mogla imeti boljšega očeta, lej Marietta!"

"Ne hoti, da bi ta oče moral umirati te kleti! Odreči se Quaranta!"

"Odrekam se ga, oče", je zašepetalo dekle.

"Prisegi, Marietta!"

"Prisegam!"

"Ne podaš svoje roke nikomur drugemu, razven poštenemu Italijanu!"

"Ali pa nikomur, oče!" je dodala Marietta zopet s trdnim glasom.

"Bodeš vzgajala svoje otroke v ljubezni do domovine, v črto do sovražnikov svojega naroda!"

"Prisegam, oče!"

"Bog in sveta Madonna naj te blagoslovi, moje dete!" je zašepetal starec in sklonil svo glavo na dekličin tilnik.

"Slišai smo tvojo prisego! Bog te blagoslovi, hči ponosne Lombardije, je zazvenelo iz kota izbe. Zaropotala so podna vrata v klet, in nad njimi se je objavila temna postava z razmršeno glavo.

Oče in hči sta se obrnila k obloku. —

"Še ne", je zaklical starec. — "Počakajte še časek, da Marietta razpogleda okoli. — Idi, dete, idi!"

Glava je izginila v obloku, vrata so se zopet zaklopila. Zlahka se je izmuznila Marietta iz sobe, spremljena od nežnega pogleda svojega očeta. Za malo časa je pribežala zasopljena nazaj.

"Oče! — Prihajajo sem. — Seržant Quaranta z nekoliko vojakov!"

"Čemu prihaja, ta prokleti? — Pomni svojo prisego, Marietta!"

Na dvorec pred poslopjem so se odzvali koraki. Vojaki so se ustavili, puške z ropotom padle na tla. Sprevodnik je razdelil povelja in na to stopil v izbo.

"Marietta! Angel moj! Ti si živa, zdrava!" je zaklical ter radostno počel k dekletu.

Marietta se je umeknila, kakor ne bi videla stegnjene njegove roke.

"Živa in zdrava", je odvrnila hladno. "Čemu prihajaš, seržant Jakob Quaranta? — Hočeš li videti razvaline in mrliče? Ali se hočeš

poveseliti s pogledom na nesrečo, kateri ste vi vzrok?"

"Kaj smo mi to vse zakrivali? — Gospod veli, mi poslušamo. — Naj se poveselim s teboj, ljubljena moje duše, in plakam naj s teboj nad padlimi brati!"

"Nad seboj plakaj, ti izdajica domovine!" — je strastno zahrpal stari oče. — "Ne nosi nam sem judežskih svojih solza! — Drugje si išči ljubice, ne med svobodnimi dekleti Italije!"

Osnepl je gledal vojak k deklici, čakaje od nje besede tolažbe.

"Idi — idi, Jakob Quaranta", je velela deklica, ponosno se vzpenjaje.

"Idi, hlapec! Tukaj ti tebi meseta!" je divje zakričal starec.

"Nisem hlapec!" je zaklical razdraženo vojak. "In ti, Marietta, bodeš moja!"

"Nikdar, nikdar", je kričal starec in zgrabivši kiti se gnil na Quaranta, ki je hotel Marietto objeti. Vztek se je vrgel vojak na stavec. Eden krič in že so drli ostali z dvorca v izbo. Marietta in starec sta se obupno branila, ali vojaki so ju v togoti podrli na zemljo.

V tem je vzletel zapah na kvišku. Nekoliko temnih postav je prodrla iz kleti. Zazvenčale so sablje, zagrmlele puške, in po kratkem boju so se zvalili vojaki na zemljo. Le eden je utekel in nikdo ga ni zasledoval.

"A zdaj proč, Marietta, proč prijatelji!", je hropel starec, brez moči se dvigaje z zemlje.

"Proč oče? In brez tebe?" — je zaklicala dekle.

"Brez mene!" — Jaz umiram in te blagoslovjam!"

"Ostanem oče! Umrem s teboj!"

"Proč dete! Italija potrebuje žen, potrebuje mater. — Idi, dete, zapovedujem ti!"

Marietta je pokleknila, in starec jo je blagoslovil. "Sama in zapuščena si na svetu, Marietta, ali blagoslov moj te bo povsodi spremljal in naredi te srečno!"

Marietta je ihtela. Eden ustašev je pokleknil poleg nje pred starcem.

"Blagoslovi tudi mene, oče! I jaz sem sirota in imam nikogar na svetu! Bodem vaši Marietti brat in, da-li Bog, i kaj več!"

Po kratkem času je bežala Marietta skozi vaske razvaline. Za njo ustaši, ki so bili skriti v kleti. Noč na tema in dim sta je zakrivala sovražnikom. Taval so kakor duhovi po pustih cestah, osvetljeni le od nekoliko požarovih stebrov.

Ob Mariettinem boku je korakal mlad mož visoke postave. Bil je to njen novi brat in morda tudi bodoči ženin.

Skozi nočno tišino so zaslišali zmeden šum — potem je utihnil i ta. Bil je to nov oddelk vojske, kateri je bil privedel ubegli Quaranta. Našli niso nikogar — starec je bil hladen mrlič. Na otrpnelem njegovem obrazu je kraljeval nasmech. Umrl je mirno. — saj je vedel, da svoje hčerke ne ostavlja zapuščene.

Nebo žari.

Spisal Silvin Sardenko.

NAROČILO.

Ali vam je že odevetel ajdov evet?

Ali vzeli ste čebelar ajdov med?

Ali že je ravni travnik narejen?

Ali že je križ ob hiši narejen?

Ali vam že poje čizek s praznih njiv?

Mrtvi snopi, mrtva polja. Jaz sem živ.

Mati, kruha mi pošljite ajdov hleb!

Oče, od medu mi dajte sat prelep!

Sestra, s travnika poveži zop evetov.

tapi od križa mi pošljite blagoslov!

Vojni povizek na vstopnice v gledališčih, varijetih in kinematografih.

Zveza avstrijskih gledaliških ravnateljev je soglasno sklenila, da se za vojneprekrbne namene vpelje povizek na vstopnice v gledališčih, varijetih in kinematografih. Ta določba stopi v veljavo s 1. majem. Višina tega povizka se določila na povizet s predsedstvom vojnega vstopnega in st. rotinskega sveta.

Nihče neče

\$1000.00 nagrade.

Torej druga ponudba!

VSAK POSAMEZEN DOBI PROSTO VONŽJO IN VSE STROŠKE POVRNENE ZA OGLEDATI NAŠE KRAJE, ČE NE DOBI RAZMER NATANKO KAKOR JE ZDOLEJ OGLAŠENO.

1. Vsakdo, ki ve za lepšo deželo, boljo zemljo in večje splošne pridelke in da se kupi zemljo za isti denar ali ceneje, kot tukaj.
2. Vsakdo, ki mi pokaže čisto zemljo v ravnini, da se dobi aker v najem ceneje kot \$4.00. V kolikor je meni znano se niti za ta denar ne dobi.
3. Vsakdo, ki mi pokaže sigurno podjetje ali banko v Ameriki, ki plača več vlagateljem, kakor pa naša čista zemlja v ravnini.
4. Vsakdo, ki mi pokaže v Ameriki kraj, kjer raste vinska trta bolje kot pa tukaj.
5. Vsakemu kupcu zemlje z gozdom v ravnini, ki se obveže isto izčistiti, plačam vožnje stroške, ne glede kje in od koga kupi zemljo.

NAŠ NAMEN JE: GOZDOVE IN MLAKE IZTREBITI IN NAREJITI TRATNIKE IN POLJA, PO SVOJI SLABI MOČI BOM PRIPOMOGEL, DA SE NAPRAVI DEŽELA MEDU IN MLEKA.

Rojaki, ki imate denar, k vam se obrnem, naložite ga v naši ravnini. Zemlja vam bode izvrstno poplačala vaš kapital. S tem ne menim kupiti gozd in ga držati, to ne koristi dežel niti kupcu. Zemlja se mora takoj čistiti. Tukaj so polja, ki so plačala toliko najemnine za aker, za kolikor ti jaz prodam aker v gozdu.

MARSIKDO SE BO ČUDIL, DA SE RAVNO SLOVENCEM PONUDI TAKA PRILOŽNOST.

NATO IZJAVLJAM, DA SE NUDI VSEM LJUDEM, KER V SPLOŠNEM PRIMANJKUJE KAPITALA ZA UREDITI DEŽELO IN JO POSTAVITI V PRVO VRSTO KAMOR SPADA.

Tu je na milijone akrov gozda, ki čaka čiščenja, da se napravi polje, ki ga ni boljšega na svetu. O tem se lahko sam prepričaš pri čisti zemlji. Slovencem jaz ne bom razlagal, kaj raste tukaj, pridi in oglej si zemljo in se boš sam rašel. Jaz ne ponujam nekega zastonj, temveč dežela sama te vabi, da naložiš denar tukaj. Zato boš bogato poplačan. Garantiram pač vsakemu, da bo naša zemlja v ravnini za poljedelstvo najdražja, ko bo enkrat vsa čista. Kajti pridela se vsega tolik ona aker, kakor kjerkoli drugje. Podnebje je dobro in milo, voda izvrstna in dežela bo bolj zdrava kot kjerkoli, ko bo vsa čista.

Imam nekaj kosov v gozdu, ki jih čistim, in garantiram večje letne obresti, kakor v vsaki banki. Obenem bo p asvet za polovico do dvakrat toliko vreden.

KOMUR ENAKA PODJETJA NE UGAJAJO, ONEMU NI MOGOČE VEČ SVETOVATI. PRIDI V MISSOURI, OSEJ SI ZEMLJO IN NIHČE TE NE BO SILIL, AKO NE BOŠ GOTOV, DA BO TVOJ DENAR NAJBOLJE ULOŽEN.

Ne hodi k meni, niti kakemu drugemu agentu zemlje. Idi torej naravnost k kmetom in prepričaj se boš, kakšna je naša dežela.

Vsak posamezen dolar se krvavo rabi za razvitje in čiščenje. Naloži ga in najbolje se bo obrestoval.

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE

KRANJSKO.

Andrej baron Winkler. Te dni smo priobčili kratko vest iz Gradca, da je tam 15. sušca preminul v starosti 91 let nekdanji kranjski deželni predsednik Andrej baron Winkler. V mirnem času bi slovenski listi pisali o njem drugače, sedaj pa, v burnih časih, priobčujemo sledeči nekrolog: Andrej baron Winkler je bil mož, ki kot visok politični uradnik je bil spoštovan in ljubljen od slovenskega naroda, kakor ne lahko kak drug njegov stanovski tovariš. Bil je sin kmetijskih starišev v Trnovski planjavi na Gorickem in je bil ponosen, da se je iz kmetijskega pokolenja povzpelo do baronstva. Bil je vedno poštenega narodnega prepričanja. Ni pa se imel zalivaliti za svoje napredovanje v službi protekciji, ampak edino le svoji nadarjenosti in pridnosti. L. 1873. je bil izvoljen na Gorickem za državnega poslanca. L. 1880. je pa bil pod Taafejevo imenovan za deželnega predsednika kranjskega. Bil je prvi Slovenec na tem mestu. Taafejevo ministrstvo je živelo od podpore slovenskih poslancev, a storiло je za slovenske narode kar mogoče najmanj. Tudi Slovenec so bili tedaj v vladni stranki v Hohenwartovem klubu. Imenovanje Winklerja je bilo tedaj za Slovence mala koncesija. Razmere so bile tedaj na Kranjskem nenaravne. Slovenscina nikjer ni imela svojih pravic. Winkler je takoj ob svojem nastopu priznal slovensko uradovanje. Zato se ni čuditi, da je bil pri svojem potovanju po deželi povsod vinarju pozdravljen. Zasluge barona Winklerja za kranjsko deželo in s tem kolikortoliko za vse Slovence so velike. "Slovenski Narod" jih je povodom njegove smrti navedel takole: "Uredil je, kolikor se je dalo, jezikovno vprašanje. Uradovanje okrajnih glavarstev s slovenskimi občinami je postalo slovensko, politični upravniki podrejeni uradi so sprejemali slovenske vloge in jih reševali v slovenskem jeziku, konce je bil narejen korupciji, nasilnosti in sleparstvu pri volitvah in slovenske večine so zavladale v deželnem zboru, v deželnem odboru, v ljubljanskem mestnem zastopu, trgovski zbornici in drugih občinah. Winkler je pomagal, da je moral višesodni predsednik Waser preklepati svoj ukaz, da velja na Kranjskem samo nemščina kot sodni jezik. Winkler je odprl slovenskemu jeziku vsaj deloma vrata v učiteljske in v srednje šole. Čisto gotovo je, da je Winkler največ pripomogel, da so se ustvarili predpogoji narodnemu in gospodarskemu razvoju na Kranjskem. Njegovi predniki so bili uradniki, ki so reševali akte, a ne o enem se ne more reči, da bi bil kaj koristnega storil za kranjsko deželo. Winkler pa si je na vseh poljih pridobil nepozabnih zaslug." Dne 11. oktobra 1892 je Winkler odstopil. Strmoglavilo so ga nemške stranke. Preselil se je v Gorico. Tudi na stara leta se je vedno živo zanimal za slovensko narodno, kulturno in gospodarsko delovanje. Po izbruhu vojne z Italijo se je preselil v Gradec, kjer ga je zalotila bela smrt. Pokojnik je bil imenitnej velikega križa Frane-Jozefovega reda ter vitez železne krone II. razreda. Bil je častni meščan ljubljanski in častni občan skoraj vseh kranjskih mest in trgov ter mnogih kmetijskih občin. Služil je državi in svojemu narodu in pri tem ni nikomur storil nobene krivice.

"N. Fr. Presse" o Winklerju. "Mir" piše: Povodom smrti nekdanjega kranjskega deželnega predsednika barona Winklerja je zapisala dunajska "Neue Freie Presse" ta le stavke: "Pod pokroviteljstvom kranjskega deželnega predsednika je zanesla Mohorjeva bratovščina, v kateri je vladala duhovščina, slovensko propagando na Korosko in Štajersko." Družba sv. Mohorja je kulturna ustanova, ki se s politiko nikdar ni pečala. Zato tudi o kaki slovenski "propagandi" Družbe niti na Štajerskem niti na Koroskem ne more biti niti govora. Pisava dunajskega židovskega glasila je značilna za duh, ki veje v vrstah častilcev "N. Fr. Presse" v času, ko vsi Slovenci strogo držimo politično premirje in naši možje in fantje krvavijo na bojiščih in premnogi somišljeniki "Presse" iz varnega zavetja doma želijo hrabri in naravnost vzpladno potrovali naš narod. Naš k pridelovanju predvina in olja. Boharna v "Dol. Nov." piše: Danes nam manjka prave in

je zopet dezertiral in goljufal naprej.

V ujetništvu. Po več kakor trinaestih mesecih se je oglašil iz ruskega ujetništva Jozef Einspieler, Hanževčev v Ledinah pri Sveci. Bil je v Przemyslu in ves čas od tedaj ni bilo o njem nobenega glasu; imeli so ga že za mrtvega. Sedaj pa se je oglašil iz ruskega ujetništva. Njegova brata Boštjan in Nikolaj sta tudi v ruskem ujetništvu, tretji brat Frane pa je bil ranjen.

Smrtna kosa. Iz Pliberka se poroča: Dne 16. sušca smo spremili k večnemu počitku Kristino Silan rojeno Walland. Občutno obiskuje Bog to ugledno slovensko rodino v Pliberku: še niso usahnile solze za sinom, doktor Rudolfom, ki je padel kot žrtev vojne, in že spet tečejo z novo silo za materjo. Težak udarec je to za priletnega moža, ki je izgubil ženo, kateri je malo enakih, težak, mogoče več kot težak udarec je to za ostalo hišo, gde. Pavlo, ki je morala izgubiti tekmo enega leta dvoje dragih bitij v življenju. Takšnega pogreba bode Pliberk malokdaj zopet videl, kot ga je gledal 16. sušca. Domači trije duhovni ter župniki iz Vogri in Možice so opravili zadnjo duhovniško službo blagi rajni. V ogromnem številu se je udeležila pogreba naša dobra slovenska okolica. Prišla je, da izkaže žoni, ki je bila pri njej spoštovana in ljubljena, zadnjo čast in zadnji čin ljubezni na tem svetu. Lep dan je bil, prvi jasni in topli dan v tem letu.

Gospodarska zveza z Nemčijo. Korosko industrijski in obrtno društvo se je v odborovi seji glasno izreklo za najmojši gospodarsko zvezo z Nemčijo in se pridružilo načelom koroske trgovske in obrtne zbornice v tej zadevi, izraženim v zbornici 20. decembra 1915.

Prestavljen je bil na lastno prošnjo poštari Jakob Čuš iz Klein-Kirchheim v Milštatu.

Aretiran je bil zavoljo prestopka mravnosti velikovski mestni elektrotehnik Vincenc Arnos.

PRIMORSKO.

Iz Vipavske doline poročajo: Vino je še skoro vse prodano — preprodano! Sedaj ima ceno 140 K hektoliter. To je res visoka cena, a v primeri z oljem — 9 K kilogram! — in drugimi živili ne previšuje. Cena vrtičkara in žvepla, brez katerih vinogradnik ne more obstati, tudi ne bo nizka, pa da bi se le sploh dobila v zadostni meri. Delo gre dobro od rok; vse se pridno giblje — žene, dekleta, otroci; poljačaji so izgnili. Seveda lačen ni dobro pohajati, zelo deo glasno kliče: delati! Pohvalno se mora omeniti vrlo vojaštvo, ki rado pomaga posebno pri poljskih delih. V mnogih krajih pravijo: Bog varuj, da bi ne bilo vojakov, nič bi ne bili naredili. V vinogradništvu se pa tuji vojniki malo razumejo in bi želeli, da bi nam vojaška poveljstva poslala tretroje večjih vojakov. Tako blizu fronte smo, pa živimo kot bi za vojno ne vedeli. S tem pa ne mislim reči, da bi je tudi ne poznali, čutili in videli, le Italijana se tu nič ne bojimo. Vipavec pač dela svoje delo mirno naprej kot v mirnih časih in sam pri sebi misli: Božja volja je, Italijani ne bodo prodrli. Z bojne črte se sliši k nam vse, tudi streljanje iz pušk in strojnic; dolge lise žarometov nam dosega jo in svetilne rakete se opazi, ali to se nam zdi že vsakdanje. Le ko se oglašijo topi velikani s svojimi do neba segajočimi grozom in tudi po naši dolini zaskepetajo šipe v oknih, tedaj se spominamo vojne in vse njene groze — spominamo, da v naši bližini vlada smrt... In vse to nam je pripravil bivši zaveznik — prijatelj; v polje po lepi naši domovini a ne doseže tega nikdar ne, zato so nam porok naši vojniki-junaki. Imamo vsakovrstnega vojaštva, vseh narodnosti: naši ljudje so dobri, radi jim dajo vsega, če le imajo, vojaštvo jim ohranja le dobre spomine. Posebno so pri ljubljani Dalmatinci, ki so blagi in pošteni ljudje, obenem pa najhrabrejši ljudi proti skupnemu sovragu. Lahko razumemo njih jezik, posebno naše in njih narodne pesmi znajo krasno prepevati. Kar se tiče pobožnosti, so menda med prvimi Poljaki. Videli sem jih, kako radi hodijo k maši, ko pa gredo mimo znamenja ali kapelice, se spoštljivo odklanjajo. Zberejo se sami med seboj zvečer in molijo. Poljaki so res pobožen narod. Tudi Madžari imamo, a naše ljudstvo jih sploh ne razume. Iz doberdobskega kamna izdelane sole na osnovi glavnih in drugih sadržanj dokazuje, da se je poboljšal. Komaj je bil prost

KOROSKO.

Po prekom sodu ustreljen je bil v Celovcu 16. sušca 25 let stari Frane Sekol, ki je bil že januarja t. l. obsojen na daljši zapor zavoljo begunstva in goljufij. Na njegovo prošnjo je bila kazneni odločitev in je smel na bojišče, da se prihrani sadržanj dokazuje, da se je poboljšal. Komaj je bil prost

kabinetnemu ravnatelju tajnemu svetniku baronu Schiessu iz doberdobskega kamna izdelane sole na osnovi glavnih in drugih sadržanj dokazuje, da se je poboljšal. Komaj je bil prost

Raznoterosti.

Sladkor.

Povodom vpeljave sladkornih nakaznic bo gotovo zanimalo sledeče:

Avstrija je na sladkorju ena najbogatijih dežel Evrope. Leta 1905—06. je pridelala okroglo 14 in pol milijona stotov sladkorja, od katerega je leta 1908 nad 8 milijonov stotov romalo v inozemstvo. Leta 1914—15. je bila množina pridobljenega sladkorja posebnoma bogata. Znašala je okoli 16 milijonov stotov. Poleg tega je bilo še okroglo 13 milijonov stotov stare zaloge.

Vsled izbruhov vojske je padel izvoz sladkorja na tretjino prejšnjega leta, t. j. okroglo 3 milijonov stotov. Čeprav je med tem časom zaostalo, na drugi strani se je izvoz v nevtralne dežele povišal, ni misliti, da bi sladkorja zmanjkalo ali pa so si ga menda požrli že toliko nakopičili!!

Gospa Katarina Schratt, bivša dvorska igralka, ki ji je pravzaprav ime Katarina Kiss pl. Ittebe, je odklikovana s častnim znamenjem prvega razreda Rdečega križa za vojno dekoracijo.

Strašna nesreča v rudniku. Iz Bitonja, Zgornja Šlezija, poroča Wolf urad: V Preussen rovu pri Mitrovicu se je pripetila pred kratkim strašna eksplozija. Proga je deloma razdrta, ponesrečilo se je 20 mož.

Lipske umetne gore. V okolici mesta Lipska ni nikakih gričev ali gora. Da se temu ne bi naslil umetno goro z imenom "Rosentalberg", a ljudstvo jo imenuje po svoji segavosti "Scherbelberg" (navozili so tjakaj v pr. vrsti mestne smeti). Na vrhu je zgrajen razgledni stolp v švedskem slogu in vse skupaj napravljajo prav imenitni vtis. Sedaj je lipška mestna občina sklenila nasuti še drugo, znatno večjo goro, in sicer v lahenskem ozemlju. Dočim pokriva Scherbelberg le 10.000 kvadratnih metrov prostora, bo novi grič zavzel 350.000 kvadratnih metrov, njegova vsebina pa bo znašala 2 in pol milijona kubnih metrov. Stroški bodo znašali 1.200.000 mark.

Podražanje časopisov v Pragi. "Narodni Lity" so sporočili, da so vsled velikega podaženja papirja prisiljena zvišati cene za in serate za 10 odstotkov ob dnevnih med tednom in za 20 odstotkov ob nedeljah in praznikih. Obenem je naznanil list, da bo odslej številka jutranjega izdanka v smislu obveznega dogovora med vsemi praskimi listi stala 2 vinarja več, to je med tednom 10 vinarjev, ob nedeljah in praznikih pa 12 vinarjev.

Zdravnik umri na legarju. V Gorici je umrl rezervni vojaški zdravnik dr. J. Offner, doma iz Kamnice pri Mariboru. Umrl je zet nadučiteljeve vdove gospe Ane Sorko v Št. Ilju v Slov. gor.

Grozno morilno orožje je iznašel nek ruski inženir, kakor poroča list "Den". S tem aparatom se zamore brizgati goreča tekočina na sovražnika. Aparat je dolg 71 centimetrov in širok 15 milimetrov. Prvi poskusi se bodo vršili na severnem bojišču, a učinkuje neki strašno.

Dandanašnji vse iznajdbe niso za nič drugega, nego le v vojne svrhe, za moritev nedolžnih ljudi.

Najvišje cene za časa velike francoske revolucije. Zanimivo je vedeti, kako daleč so segale najvišje cene za časa velike francoske revolucije. Začel z dne 29. septembra 1793 določa najvišje cene za naslednje predmete: Sveže in nasoljeno meso in slanina, surovo maslo, jedilno olje, divjačina in nasoljene ribe, vino, žganje, kis, pivo, drva, oglje, premog, svače, svetilno olje, sol, obnova, ogrščica, soda, sladkor, med, papir, umje, železo, vito železo, avinec, jeklo, baker, konoplja, predvina, volna, bombaževina, platno, surovina za tovarne, copani, mila, točak. Cena čaja se ne določa, najvišja cene pa so določene za

ljencev in delaveev, in sicer v višini plač iz leta 1790. s pribitkom 50 odstotkov draginske doklade. Za tovarnarje in rokodelce ter delavee, ki bi se branimi izvrševati svojo običajno delo, je zakon določil ostre kazni.

Smrtni obsodbe v Srbiji. Sodišče okrajnega poveljstva v Gornjem Milanovu je po prekom sodu obsodilo na vislice kmetu Života Radovića iz Ljubice, okraj Rudnik, zaradi hudodelstva umora, izvršenega s tem, da je 2. novembra 1915 ubil v Ljubici dva avstrijska vojaka na ta način, da ju je tolkel po glavi. Ker niso imeli pri rokah večal, so ga ustrelili.

Isto sodišče je obsodilo po prekom sodu na smrt bivšega srbskega vojaka Milana Maksimovića iz Bogdanecv, okraj Užice in kmeta Ljubinka Sizičevića iz Gornje Gore, zaradi zločina proti državni oboroženi sili, ker se nista odzvala pozivu, da izročita orožje, ampak sta skрила orožje, strelivo in bombe v neki kolibi v okolici Kustunice ter se nista hotela odzvati niti pozivu orožniške patrulje. Zato sta bila ustreljena.

LISTNICA UREDNIŠTVA. L. U., Wilpen, Pa. — Dotičnega pisma iz stare domovine ne moremo prej priobčiti, da nam naznačite, iz katerega kraja ste ga dobili; sicer nima pomena.

ŽENITNA PONUDBA. Mladenci v starosti 34 let, z dobro plačo plačo, se želi seznaniti s pošteno Slovenko od 25 do 30 let staro v svojo žitno. Vdova brez ali z enim otrokom ni izključena. Denar je postranska stvar. Le resne ponudbe s sliko pošljite pod šifro: "Gotova sreča".

Kje je moja sestra ANA ZADNIK? Doma je iz Podbeže, pošta Podgrad, Primorsko. Pred dvema letoma je bila v Alagheny, Pa., in kje je sedaj, ne vem. Zato prosim, da se mi javi, ali pa če kdo ve za nje naslov, da ga mi naznači, za kar bom hvaležen. — Joseph Meršnik, 705 E. 160. St., Cleveland, Ohio. (1-3-5)

Rad bi izvedel za naslov svojega svaka ANDREJA BERNE. Če kdo izmed rojakov ve za njegov naslov, prosim, da ga mi naznači, ali naj se pa sam javi. — Frank Baša Kovac, Box 112, St. Marys, Pa. (1-3-5)

Rad bi izvedel za svojega prijatelja JOSIPA POTEPA. Doma je iz Dolenjega Zemona pri Ilirski Bistrici. Če kdo ve za njegov naslov, naj ga mi naznači, ali naj se sam oglaš. — Frank Čeligoj, P. O. Steyer, Md. (1-3-5)

POZOR! Tempotom se priporočam rojakom, ki potrebujejo fino godbo na kromatič harmoniko. Obrnite se vselej na: Vincent Šum, Breezy Hill, Mulberry, Kansas. (28-4-15)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO. Cenjenim rojakom v državi ILLINOIS naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

MR. FRANK MEYER, kateri je pooblaščen pobirati za ročnino na naš list, knjige in druge v našo stroko spadajoče posle, kar izdajati pravoveljavno potrdila, vlad časa za rojakom naj bližja pripravi.

Ugovarjanje časa napred.

Kadar je tako društvo namenjeno, kupiti bandere, zastave, rogalje, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, varilico, privrsko, svetilno itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene za cene vračate. Upoštevajte: Vse stvari iz št. pa si boste prihranili dolarje. Časika, več vrst poljarnih brezplačno. Pišite pa!

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 323.

POZOR! Rojaki v Indianapolis, Ind., in okolici obrnite se k meni za pojasnila, kadar popravljate svoje hiše ali pa nove izdelke. Jaz dam vsa stavbanska pojasnila brezplačno. Torej vprašajte za vse podrobnosti mene, predno se s kom pogovorite. Ne bo vam žal.

Vsem rojakom se topla priporočam.

FRED HROVATIN, 724 North Warrman Avenue, Indianapolis, Ind. (29-4-5-5)

OPOMIN. Tempotom opozarjam vse one, ki mi kaj dolgujejo na hrani, da se mi zglašijo najkasneje do 15. maja in poravnajo svoj dolg, ker drugače bom primoran žniti postopati sodnijskim potom in jih bom obledelani v G. N. s slikami. Torej storite svojo dolžnost pravočasno, da ne boste imeli s sodnijo opraviti!

Alois Semanič, 724 N. Warrman Ave., Indianapolis, Ind. (29-4-5-5)

Rad bi izvedel za svojega prijatelja FRANCA HOČVAR, domačega Zagorjev iz Studena pri D. M. v Polju pri Ljubljani. Slišal sem, da se nahaja nekeje v Chicagu. Ker mi imam sporočiti več važnih stvari, zato ga prosim, da se mi javi, ali pa če kdo kaj ve o njem, da mi poroča, za kar mu bom hvaležen. — Joseph Cvikla, 108 Davis Ave., Rockdale, Joliet, Ill. (28-4-25)

V ZALOZI imamo še nekaj SLOVENSKO-AMERIŠKIH KOLEDARJEV za leto 1916. Da je bil letošnji Koledar res nekaj posebnega, je razvidno, tega, ker smo ga morali dvakrat tiskati in nam je že druga zaloga skoraj popolnoma pošla. V Koledarju je preko trideset krasnih slik, razni zanimivi članki, lepe povesti in poljudno pisane znane razprave. Naročite ga takoj, da ne boste prepozno! Stane poštnino vred 35 centov. Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York City

POZOR! HIPNOTIZEM Izšla je vseokoli zanimiva knjiga, kakoršne še nimajo Slovenci ne tu ne v stari domovini. Kdor jo bo naročil, jo bo z užitkom prebral in dobil vpogled v marsikatero stvar, o katerih do zdaj še slutiti ni. Knjiga ima preko sto strani, opremljena je z dvajsetimi krasnimi slikami. V njej so natančno navodila za hipnotiziranje, v njej so nadalje polnopravni pojavi, katere smatra navaden človek za nenavne. Stane 60 centov. Tri knjige \$1.50. Oni, ki ni z njo zadovoljen, naj jo vrne in dobil bo denar nazaj. Naročite pri: "SLOVENSKA KNJIGARNA", P. O. Box 1611, New York, N. Y.

POZOR ROJAKI! Naj spominja maslo se žene v 100, kakor tudi za moške brke in brale. Od tega masla zraste v 8 dneh krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moški krasni brki in brada in nekdaj odpadli lasi. Revratizem, kostobil ali trzanje v rokah, nogah in v križu, v osem dneh popolnoma odpravimo, rano opet ne, bole, ture, krasie in grinta, potne nozi, kurje oca, ozelbine v par dneh popolnoma odpravimo. Kdor bi moše zdravila brez osebne rade ni jamčim za \$5.00. Pite takoj po cenik, knjižico in šepi a oledar in poljista čes v markah za postitno.

JACOB WAHLO, 1097 N. 64. St., Cleveland, O.

POŠTA ZA AVSTRIJO.

Parniki, ki vazejo avstrijsko pošto, odplujejo: "United States" 11. maja. "Oscar II." 18. maja. "Frederick VIII." 31. maja. "Hellig Olav" 8. junija. "United States" 22. junija. "Oscar II." 29. junija. Izrežite ta seznam, da se bode te vedeli ravni.

PRVA HRVAŠKO-SLOVENSKA TOVARNA TAMBURIC V AMERIKI

priloprače za vsem Slovenskim tamburškim storom, kakor tudi posameznikom, ki ljubijo tambure. V tej tovarni se izdelujejo tambure sistema in najpopolnejših us stanih narčih.

Okrašene so s blisceri in vsakovrstnimi rožami. Velika zaloga vsakovrstnih godal in najboljnih gramofonov ter finih slovenskih plošč t. d.

Veliki ilustrovani cenik s slikami posljam vsakemu zaštonj.

Ivan Benčić, 4054 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio, U.S.A.

EDINI SLOVENSKI SALOON v Duluth, Minn. Rojakom Slovencev namenjamo, da se nahaja moj SALOON pol bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. šte. 413. Za obilen posest se priporočam.

JOS. SCHARABON

Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER za revmatične bolečine, okorelost in neugodnost sklepov in mišic.

Pristni prihaja v zavoju, kot je naslikan tukaj. Odklonite vse zavoj, ki niso zapечатeni z Anchor varstveno znamko.

25 in 50 centov v lekarnah ali na ravnost od

F. AD. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

POZOR! HIPNOTIZEM Izšla je vseokoli zanimiva knjiga, kakoršne še nimajo Slovenci ne tu ne v stari domovini. Kdor jo bo naročil, jo bo z užitkom prebral in dobil vpogled v marsikatero stvar, o katerih do zdaj še slutiti ni.

Knjiga ima preko sto strani, opremljena je z dvajsetimi krasnimi slikami. V njej so natančno navodila za hipnotiziranje, v njej so nadalje polnopravni pojavi, katere smatra navaden človek za nenavne.

Stane 60 centov. Tri knjige \$1.50. Oni, ki ni z njo zadovoljen, naj jo vrne in dobil bo denar nazaj. Naročite pri:

"SLOVENSKA KNJIGARNA", P. O. Box 1611, New York, N. Y.

POZOR ROJAKI! Naj spominja maslo se žene v 100, kakor tudi za moške brke in brale. Od tega masla zraste v 8 dneh krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moški krasni brki in brada in nekdaj odpadli lasi. Revratizem, kostobil ali trzanje v rokah, nogah in v križu, v osem dneh popolnoma odpravimo, rano opet ne, bole, ture, krasie in grinta, potne nozi, kurje oca, ozelbine v par dneh popolnoma odpravimo. Kdor bi moše zdravila brez osebne rade ni jamčim za \$5.00. Pite takoj po cenik, knjižico in šepi a oledar in poljista čes v markah za postitno.

JACOB WAHLO, 1097 N. 64. St., Cleveland, O.

POZOR! HIPNOTIZEM Izšla je vseokoli zanimiva knjiga, kakoršne še nimajo Slovenci ne tu ne v stari domovini. Kdor jo bo naročil, jo bo z užitkom prebral in dobil vpogled v marsikatero stvar, o katerih do zdaj še slutiti ni.

Knjiga ima preko sto strani, opremljena je z dvajsetimi krasnimi slikami. V njej so natančno navodila za hipnotiziranje, v njej so nadalje polnopravni pojavi, katere smatra navaden človek za nenavne.

Stane 60 centov. Tri knjige \$1.50. Oni, ki ni z njo zadovoljen, naj jo vrne in dobil bo denar nazaj. Naročite pri:

"SLOVENSKA KNJIGARNA", P. O. Box 1611, New York, N. Y.

POZOR ROJAKI! Naj spominja maslo se žene v 100, kakor tudi za moške brke in brale. Od tega masla zraste v 8 dneh krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moški krasni brki in brada in nekdaj odpadli lasi. Revratizem, kostobil ali trzanje v rokah, nogah in v križu, v osem dneh popolnoma odpravimo, rano opet ne, bole, ture, krasie in grinta, potne nozi, kurje oca, ozelbine v par dneh popolnoma odpravimo. Kdor bi moše zdravila brez osebne rade ni jamčim za \$5.00. Pite takoj po cenik, knjižico in šepi a oledar in poljista čes v markah za postitno.

JACOB WAHLO, 1097 N. 64. St., Cleveland, O.

POZOR! HIPNOTIZEM Izšla je vseokoli zanimiva knjiga, kakoršne še nimajo Slovenci ne tu ne v stari domovini. Kdor jo bo naročil, jo bo z užitkom prebral in dobil vpogled v marsikatero stvar, o katerih do zdaj še slutiti ni.

Knjiga ima preko sto strani, opremljena je z dvajsetimi krasnimi slikami. V njej so natančno navodila za hipnotiziranje, v njej so nadalje polnopravni pojavi, katere smatra navaden človek za nenavne.

Stane 60 centov. Tri knjige \$1.50. Oni, ki ni z njo zadovoljen, naj jo vrne in dobil bo denar nazaj. Naročite pri:

"SLOVENSKA KNJIGARNA", P. O. Box 1611, New York, N. Y.

POZOR ROJAKI! Naj spominja maslo se žene v 100, kakor tudi za moške brke in brale. Od tega masla zraste v 8 dneh krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moški krasni brki in brada in nekdaj odpadli lasi. Revratizem, kostobil ali trzanje v rokah, nogah in v križu, v osem dneh popolnoma odpravimo, rano opet ne, bole, ture, krasie in grinta, potne nozi, kurje oca, ozelbine v par dneh popolnoma odpravimo. Kdor bi moše zdravila brez osebne rade ni jamčim za \$5.00. Pite takoj po cenik, knjižico in šepi a oledar in poljista čes v markah za postitno.

JACOB WAHLO, 1097 N. 64. St., Cleveland, O.

POZOR! HIPNOTIZEM Izšla je vseokoli zanimiva knjiga, kakoršne še nimajo Slovenci ne tu ne v stari domovini. Kdor jo bo naročil, jo bo z užitkom prebral in dobil vpogled v marsikatero stvar, o katerih do zdaj še slutiti ni.

Knjiga ima preko sto strani, opremljena je z dvajsetimi krasnimi slikami. V njej so natančno navodila za hipnotiziranje, v njej so nadalje polnopravni pojavi, katere smatra navaden človek za nenavne.

Stane 60 centov. Tri knjige \$1.50. Oni, ki ni z njo zadovoljen, naj jo vrne in dobil bo denar nazaj. Naročite pri:

"SLOVENSKA KNJIGARNA", P. O. Box 1611, New York, N. Y.

POZOR ROJAKI! Naj spominja maslo se žene v 100, kakor tudi za moške brke in brale. Od tega masla zraste v 8 dneh krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moški krasni brki in brada in nekdaj odpadli lasi. Revratizem, kostobil ali trzanje v rokah, nogah in v križu, v osem dneh popolnoma odpravimo, rano opet ne, bole, ture, krasie in grinta, potne nozi, kurje oca, ozelbine v par dneh popolnoma odpravimo. Kdor bi moše zdravila brez osebne rade ni jamčim za \$5.00. Pite takoj po cenik, knjižico in šepi a oledar in poljista čes v markah za postitno.

JACOB WAHLO, 1097 N. 64. St., Cleveland, O.

POZOR! HIPNOTIZEM Izšla je vseokoli zanimiva knjiga, kakoršne še nimajo Slovenci ne tu ne v stari domovini. Kdor jo bo naročil, jo bo z užitkom prebral in dobil vpogled v marsikatero stvar, o katerih do zdaj še slutiti ni.

Guy de Maupassant:

BRATA

(Priredil J. T.)

15

(Nadaljevanje).

Ker ni Žan vedel, kako bi si pomagal in ker so se mu zdele bratove besede vrjetne, se je naslonil na vrata spalne sobe. Prepričan je bil namreč, da je v sobi mati, ki je vse slišala. Iz spalnice ni mogla oditi, ker ni imela drugega izhoda kakor v salon.

Naenkrat je Peter udaril s peto ob tla in zakričal: — Moj Bog, kaj sem storil? — Ali nisem mogel molčati? In po teh besedah je planil gologlav v vežo, od tam pa na cesto. Ko so se zaloputnila hišna vrata, se je Žan šele pravzaprav zavedel. — Vse to se je zgodilo v par minutah, toda njemu se je zdelo, da je preteklo več ur, odkar sta se bila začela prepirati z bratom.

V hiši je zavladovala grobna tišina. — V salonu je gorelo šest sveč, in sence njihovih plamenov so pošastno letale semtertja po stenah.

Strah ga je bilo najraje bi bil tudi on pobegnil. — Stresel je glavo in skušal zbrati svoje misli.

Še nikdar v življenju ni stal pred nobeno težkočo, katero bi bilo treba premagati. — Nekateri ljudje so taki kot voda. — Kjerkoli je struga, tam teče. — Bolj če je navzdol, bolj drvi, bolj če je po ravnam, bolj počasi teče. — V šoli je iz strahu pred kaznijo napravil svojo dolžnost. — Enako je bilo z njegovi pravnimi študijami. Njegovo zunanje življenje je bilo ravnotako mirno kot njegovo notranje. Vse kar je videl, vse kar je srečal, se mu je zdelo popolnoma naravno. Za nobeno stvar na svetu se ni posebno zanimal. — Ljubil je red in mir, v njegovi duši ni bilo ničesar prikritega.

Danes ga je pa zadela strašna nesreča. Podoben je bil človeku, ki pade v morje, pa ne zna plavati.

Sprva je hotel samega sebe prepričati, da bi očital materi kaj takega. — Kaj takega zamore storiti človek edinele v obupu in v nobeni drugi strasti.

Bil je preveč razburjen in utrujen, da bi se mogel premakniti z mesta. Silne žalosti je ni mogel prenašati.

Vedel je namreč, da je za temi vratmi njegova mati, ki je vse slišala in ki ga čaka.

Kaj naj stori? — Noben korak, noben migljaj, noben vzdih ne razodeva, da je za vratmi živo bitje. — Ali je pobegnila?... Toda kako? — Če je ni več v sobi, je skočila skozi okno.

V strašni grozi je z vso silo odprl vrata in planil v spalnico. Na prvi pogled je bila prazna. — Soba je razsvetljevala samo ena sveča.

Žan je planil k oknu; bilo je zaprto. — Njegov pogled je začel bloditi po napol razsvetljenih kotih. — Opazil je, da je postelja zagrnjena. — Pristopil je in odgrnil zagrnjalo.

Na postelji je ležala njegova mati. Glavo je imela zagrebena v blazino. Tudi roke so bile zarite vanjo. — Blazine je poskušala potegniti preko glave, da bi ničesar več ne slišala.

Najprej je mislil, da se je zadušila. — Prijel jo je za rame in jo poskušal vzdigniti. — Dvignil jo je nekoliko, toda blazin ni izpuščila. — Zagrizla se je hila vanje, da bi ne kričala.

Ko se je dotaknil tega okorelega telesa, teh krčevito zviti rok, je šele izprevidel, koliko je trpelo to ubogo bitje. — S silno močjo je bila zagrebala svoje prste v platno in ga pritiskala k ustnicam, očem in ušesim, da bi ničesar ne videla in ničesar ne slišala. — Žan je šele tedaj spoznal, koliko lahko človek prenese.

In njegovo sree, njegovo priprosto srce je začelo krvaveti samega sočutja.

On ni bil njen sodnik, tudi njen usmiljen sodnik ni bil. — On ni bil ničesar drugega kot slaboten človek in ljubeči sin.

Vse, kar mu je bil povedal brat, je bilo mahoma izbrisano iz njegovega spomina. — Na nobene zakone se ni skliceval, samo otroplo telo svoje matere je poljubljal. — In ker ji ni mogel odvzeti blazin izpred obraza, je poljubljal njeno obleko in klicel: — Mati, moja uboga, priscena mati! Pogledj me! Pogledj!

Telo se je streslo kot da bi se ga bil dotaknil električni tok.

— Mati, mati! Poslušaj vendar, mati! Saj ni res; jaz vem, da ni res.

Krč jo je stresel. — V blazini je nekaj zastokalo. — Otrplost je začela izginjati, prsti so se začeli pregibati in so izpustili platno. Potegnil ji je blazino izpred obraza.

Bila je zelo bleda, popolnoma bela. — Oči je imela zaprte, toda izza trepalnic so lile debele solze. Žan ji je ovil roko okoli vratu in jo neprestano poljubljal na oči, katere se niso hotele odpreti. — Pri tem je govoril: — Mati, moja priscena mati! — Saj vem, da ni res. — Nikar ne jokaj, saj vem, da ni res! Ni res, slišiš, da ni res!

Izvila se je njegovemu objemu. Zbrala je vso svojo moč, tako moč kot jo potrebuje samomorilec, in rekla: — In vendar je res, moj otrok.

Nekaj časa sta oba molčala. — Glavo je imela sklonjeno in vrat iztegnjen, ko je začela pripovedovati: — Res je, res, moj otrok. — Zakaj bi lagala — Res je. — Prepričana sem, da bi mi ne vrjel, če bi lagala.

Njen obraz je bil podoben obrazu blaznega. — Žan je ves preplašen padel pred njo na kolena in začel šepetati: — Ne govori več, mati! Ne govori več o tem!

Vstala je. — Zdaj ti pa nimam ničesar več povedati. — Z Bogom, moj otrok!

Hotela je oditi skozi vrata. Pridržal ju je z obema rokama in vzkliknil: — Kaj nameravaš, mati? — Kam hočeš iti?

— Ne vem.... kako bi to vedela.... Na vsem božjem svetu nimam nobenega opravka več.... Zdaj sem sama....

Iztrgati se mu je hotela, toda on jo je z vso silo držal in šepetal: — Mati.... mati.... mati....

— Ne, ne.... zdaj nisem več tvoja mati.... zdaj nisem tebi nič in nbenemu človeku nič.... Ti nimaš ne očeta ne matere, moj ubogi otrok. — Zdrav bodi!

In v tej sekundi je vedel, da je ne bo nikoli več videl, če jo zdaj izpusti. — Objel jo je in jo nesel v naslonjač.

Potem je pokleknil pred njo, oklenil se je njenih kolen in govoril: — Mati, čez prag ne boš stopila. — Pri meni boš, ker te imam rad.

— Ne, ne, moj ubogi otrok — je šepetala z utrujenim glasom — zdaj mi ni več mogoče. — Danes zvečer se jokaš z menoj, jutri zjutraj mi boš pokazal vrata. — Tudi ti mi ne boš oprostil, tudi ti ne.

— Jaz, mati.... jaz? — O moj Bog, kako malo me poznaš!

In v teh njegovih besedah je bila izražena tako globoka resnica, tako silna ljubezen, da je vsled nekega neznanega občutka vzkliknila, zarila svoje prste v njegove lase, položila njegovo glavo na svoje prsi in mu pokrila ves obraz s poljubi. — In ko se je tiščalo njeno lice njegovega, mu je pripovedovala na uho s komaj slišnim glasom:

— Ne, moj mali, ubogi Žan, jutri mi ne boš mogel več oprostiti. Misliš že, da mi boš, pa se motiš. — Nocoj si mi odpustil in to odpuščanje me je ohranilo pri življenju. — Znanaprj me pa ne smeš več videti.

— Ne govori o tem, mati.

— Moram iti, Žan, moram. — Kam, tega še sama ne vem. — Povem ti, da bi ne imela toliko poguma, da bi te pogledala, da bi te poljubila.

In Žan ji je ravnotako tiho odšepetal nazaj: — Ne, mama, pri meni boš ostala. — Pri meni, ker te potrebujem. — In takoj zdaj mi moraš obljubiti, da me boš ubogala.

— Ne, otrok moj. — Ne.

— Mati, mati.... moraš. — Ali slišiš, moraš!

— Ne, otrok, ne morem. — To bi se reklo napraviti obema peklo iz življenja. — Jaz vem, kaj je trpljenje, že štiri tedne vem, kaj je to. — Zdaj si ginjen, toda to bo kmalo izginilo. — Kmalu me boš začel gledati s takim pogledom kot me gleda Peter, kmalu boš začel premišljevat o tem, kar ti je povedal. — O.... moj Žan.... pomisli.... pomisli, da sem jaz tvoja mati!....

— Ne bom te pustil od sebe, mati. — Zdaj te imam, zdaj si pri meni.

— Toda pomisli sin, da ne bova mogla drug drugega pogledati, ne da bi zardela, ne da bi povesila oči.

— Ni res, mama. — Ni res!

(Dalje prihodujič).

Idobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvenšeti nedelj in poštavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donosa dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osebe lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSakovrstne TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH,

: : DELO OKUSNO. : :

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNJSKO ORGANIZIRANA

POSREJENOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETE,
CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Kaj pravijo pisatelji, umetniki in državljani o knjigi Doli z orožjem?

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolaevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga vna vpliva na človeka in obsega mnogo lepih misli....

Friderik pl. Baudenotti: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnjerjeva.

Prof. dr. A. Dedeč: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjosti časa. Ko človek prečita to knjigo, mora vedno pomisliti, da se bližajo Slovstvu boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobernik: To knjigo bi Slovci najraje poljubili, v dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Starinski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v našem gozdu pri Grigljah in sem bral knjigo s naslovom "Doli z orožjem". Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju.

Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestrahlo knjigo v svojo kulturo, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo jo tudi v Solah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družba, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hartl: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem prej kdaj bral....

C. Neumann Nefer: — To je najboljša knjiga, kar se jih sploh ali ljudje, ki so borili na svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1899 v Berlinu): — Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vamkam jo bom poslal. Ne bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki si ji bi krščenstvo in učili vse narode....

Financijski minister Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretrajljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojni strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnjerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 25 CENTOV.

Naslovnik 54 str.

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH — NAROČITE SE NANJI!

HAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v West Virginiji naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. ZVONKO JAKSHE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Upravištvo "Glas Naroda".

Brezplačen nasvet in pouk priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje priseljence ter jim pomaga, če so bili osleparjeni, oropani ali če so z nji mi slabo ravnali.

Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljan Združenih držav, kje se oglasi za državljanke listine.

Sorodniki naj bi čakali novodolne priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office.

Oglasite se ali pišite: STATE DEPARTMENT OF LABOR.

BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Newyorški urad:

230, 5th Ave., Room 2012.

Odprto vsak dan od devetih do polne do petih popoldne in ob sredah od osme do devete ure zvečer.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Morgan Building. Odprto vsak dan od devetih popoldne do petih popoldne in ob sredah od sedme do devete ure zvečer.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravilam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravilo zanesljivo vsako posle, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravilo vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakor koli zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL.

1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

HAZNANILO.

Bojakom v Lorain, Okla, in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMAR,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda,

8 splošnovarjem

Upravištvo Glas Naroda.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij
skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 80th stranah in vsaka stran je 10% pri 12% palec velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 stranah, vsaka stran 8 pri 14 palec.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da so vsaki lahko spoznani. Osmena se vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katere zavzemajo posamezne države.

Podajte 25c. ali pa 15c. v snamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpodljemo zašljani atlas. Pri vašem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

poskovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanški papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrsanja ali imena parnika. Obgata je skupno za njega, kjer boste točno in polno po-
stavljeni.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih

Cena 15 centov.

Začej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V salogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjednjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denarj pošljite nam

Slovenic Publishing Company,

82 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do sobrega sem se prepiral, da dospejo denarne pošiljke tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljke v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino?

100 K velja sedaj \$14.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.